

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

PANORAMA

No. 33 (7) 13DE JAARGANG
17 Febr. 1926

A.W. SIJTHOFF'S
UITGEVERS MAATSCHAPPIJ
LEIDEN

Prijs per 17½ ct. Voor Week- 15 ct.
Nummer Abonné's
Per kwartaal f1.95, Franco per post f2.20

De Internationale Zeilwedstrijden te Genua

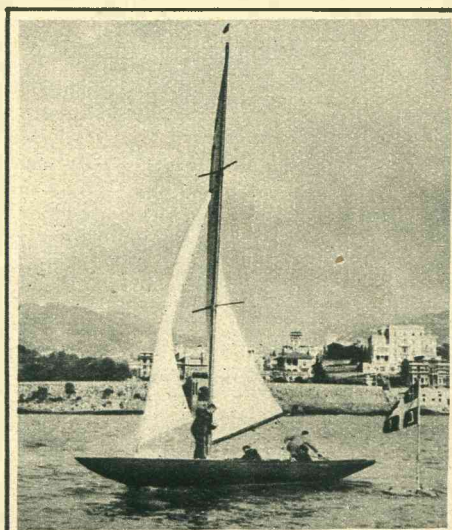
Op deze pagina beelden wij een aantal foto's af, van de Internationale Zeilwedstrijden te Genua, die van 4 tot 9 Februari gehouden zijn, en waaraan ook door bekende Nederlandsche zeilers werd deelgenomen. Aanvankelijk hadden onze zesmeters nogal met windstilte te kampen en konden ze niet op tegen de Italianen, die met speciale lichtweerschepen uitkwamen. Toen gedurende de laatste race van den landenwedstrijd, die tusschen Italië, Denemarken en Nederland plaats had, er meer wind was, wisten onze zeilers hun schade echter in te halen, en verloren zij slechts met twee punten verschil van de gastheeren. Hierboven: Bij den start der zesmeterjachten.

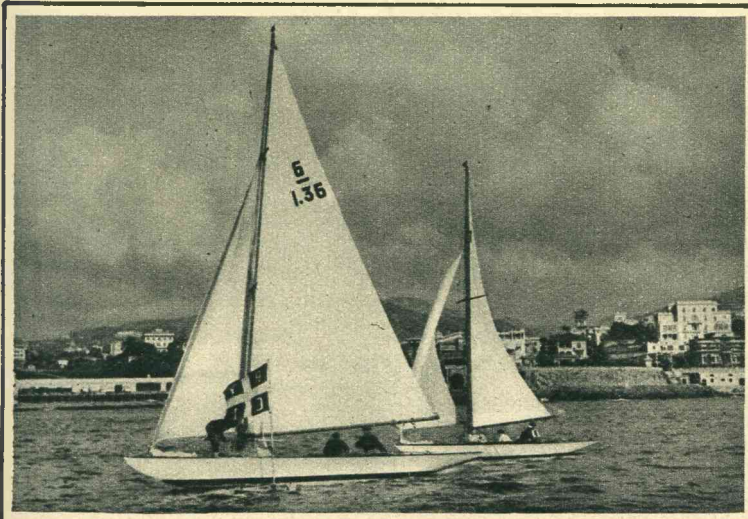
De „Prinses Juliana”, die zich te Genua vrijwel altijd de snelste toonde der Nederlandsche zesmeters, in volle vaart.

De Nederlandsche zeilers te Genua. — V.l.n.r. de heeren: Bohré, dr. Vreede, de Vries Lentsch, Ir. Doedes, v. d. Meij, Oldach, Nathan.

De „Prinses Juliana” bij het rondenvan een boei.

Links:

De Italiaansche booten „Cora 3” (vooraan) en „Enigma”, die den wedstrijd wonnen.

Rechts:

Vóór Genua, tijdens de wedstrijden.

MICROSCOPISCHE SUIKERFABRIEKEN

In de vierde eeuw voor Christus dacht zich de beroemde natuuronderzoeker, Aristoteles, de voeding en den groei der planten het gevolg van niets anders dan de voortdurende werkzaamheid der wortels en nog vele honderden jaren na zijn dood bleef deze dwaling bestaan. De Nederlandsche chemicus Van Helmont b.v. plantte een wilg, die vijf pond woog, in een vat, waarin zich 200 pond aarde bevond. Na eenige jaren bleek het gewicht van de plant te zijn toegenomen tot 164 pond, terwijl de aarde in 't vat niet noemenswaardig in gewicht was achteruitgegaan. Hij kwam tot de voor de hand liggende, maar foutieve conclusie, dat het water, waarmee 't boompje in den loop der jaren was begoten, de oorzaak van de enorme gewichtsvermeerdering was, zonder aan de mogelijkheid te denken, dat de bladeren er het leeuwenaandeel in hadden gehad.

Het was onze landgenoot, Ingen-Housz (1730—1799), die het geheim ontdekte van de voedingscapaciteiten der groene bladeren, die de planten zulk een geheel aparte plaats doen innemen onder de levende wezens onzer aarde. Hij toonde aan, dat de bladeren, wanneer ze door de zon worden bestraald, „de lucht zuiveren” en deze „geschikter maken voor het onderhoud van het dierlijk leven”.

Wel is waar beheerschte hij het probleem nog niet zooals de hedendaagsche wetenschap en moesten latere onderzoekers aantonen, welke voedingsstoffen in de bladeren werden gefabriceerd, maar de eerste schrede naar de waarheid was gezet en de oude leer, die alleen aan de wortels de geschiktheid liet, om stoffen te verwerken, had afgedaan. Wat weten we heden ten dage van het ingewikkelde proces, dat zich in de groene plantendeelen afspeelt? In de eerste plaats, dat de groene kleurstof van zeer bijzonderen aard is. De groote Duitsche chemicus Willstätter heeft haar structuur ontsluit en bewezen, dat de kleurstof, die wij chlorophyl noemen, uit twee componenten is samengesteld, en het is ook gebleken, dat er merkwaardige punten van overeenkomst bestaan tusschen het chlorophyl en de roode kleurstof van ons bloed, het haemoglobine.

In de tweede plaats heeft de botanicus Sachs door middel van joodchloraalhydraat de aanwezigheid van zetmeel aangetoond in bladeren, die een tijdlang door de zon waren beschenen. Maar vooral Engelmann's onderzoekingen, van 1881—1882 in Utrecht uitgevoerd, brachten het bewijs voor de belangrijke voedingsprocessen die zich in de bladeren afspelen.

Alle bladeren zijn bedekt met een laag van platte cellen, de epidermis of opperhuid. De wanden dezer cellen zijn zoo goed als impermeabel voor gassen en daar de plant moet ademen, is elk blad voorzien van duizenden kleine openingetjes in de epidermis, die huidmondjes heeten en of evenwijdig liggen met de lengte van het blad tusschen parallel gelegen cellen, of ingesloten worden door grillig

gevormde opperhuidcellen. Behalve de voor ademhaling noodige zuurstof neemt het bladweefsel nu door die huidmondjes van haar dunne epidermis twee gassen op, *koolzuurgas* en *waterdamp*. Wanneer nu deze twee stoffen het inwendige der bladeren bereikt hebben, maakt de groene bladkleurstof er suiker en zetmeel van. In al de microscopisch kleine cellen van het bladmoes komt het chlorophyl voor in den vorm van kleine korreltjes, die wij als de arbeiders zouden kunnen beschouwen, welke in het celfabriekje uit koolzuurgas en waterdamp het plantenlichaam voedsel bereiden. Maar het proces eischt behalve de grondstoffen nog de onmisbare energie: alleen wanneer de zon of het sterke daglicht de groene werklieden beschijnen, begint de fabricage der koolhydraten.

Engelmann heeft met zijn gevoelige bacteriën methode de afhankelijkheid der groene bladkleurstof van het zonlicht

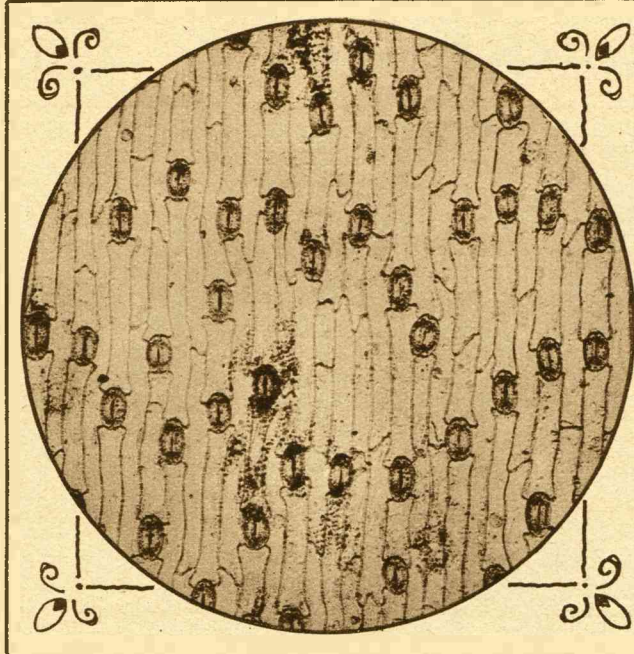
eenige letters. Slechts die gedeelten van de bladschijf, die zich onder de openingen in de bedekking bevinden, zullen door het zonlicht worden beschenen. Alleen op diè plaatsen zal zich dus zetmeel vormen en wanneer we nu eerst met behulp van spiritus het chlorophyl aan het blad onttrekken en het daarna overgieten met een jodiumoplossing, zullen we de uitgesneden letters donkerblauw te voorschijn zien komen op een witten achtergrond.

Wanneer de zon met haar licht de fabricage van suiker en zetmeel aan den gang brengt, wordt de stralende energie in de twee genoemde stoffen „opgespaard”. Behalve de zouten uit den bodem gebruikt de plant nu de suiker en het zetmeel voor den opbouw van haar lichaam, waaruit volgt, dat in de plantenweefsels zonne-energie vergaard is.

Zeër lang geleden was een belangrijk gedeelte van de aarde bedekt met dichte wouden van reusachtige varens en paardestaarten, die met behulp van hun chlorophyl de zonnearmte verzamelden in hun kolossale stammen.

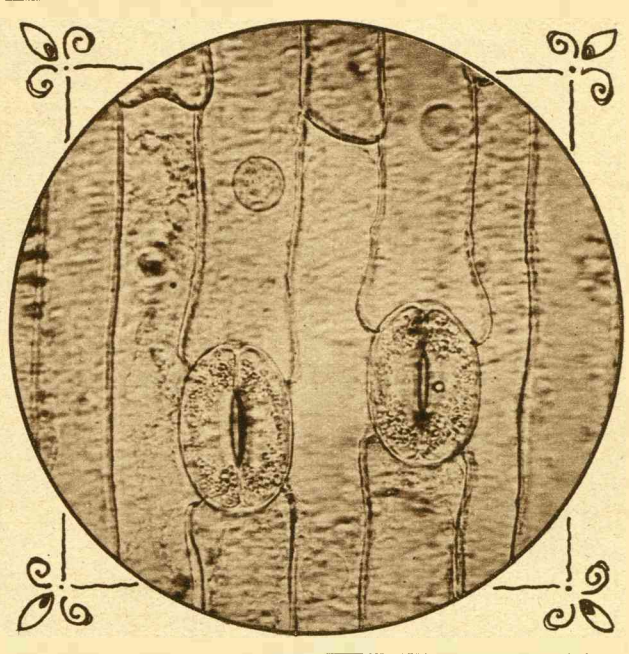
Al deze voorhistorische reuzengewassen vinden we in verkoolden toestand terug en wanneer we nu die steenkolen gebruiken om er locomotieven mede te stoken, er electriciteit, of welken vorm van energie ook, mee op te wekken, doen we eigenlijk niets anders, dan zonnearmte vrijmaken, die miljoenen jaren geleden de aarde bereikte. Hieruit blijkt, dat geen mensch en geen dier op aarde zou kunnen leven zonder de groene planten, die met hun korrels van chlorophyl niet alleen den dieren voedsel bereiden, doch ook de zonne-energie voor een gedeelte verzamelen en omzetten in een voor den mensch bruikbaren vorm.

AFER.

Huidmondjes van de Tulp.

De opperhuidcellen zijn langgerekt en liggen zoo goed als evenwijdig aan elkaar. (Ongeveer 110 maal vergroot).

Twee huidmondjes van de Tulp.

De opperhuidcellen zijn met korrelig plasma gevuld. Duidelijk zichtbaar zijn de ronde kernen. In de cellen der huidmondjes chlorophylkorrels. (Ongeveer 500 maal vergroot).

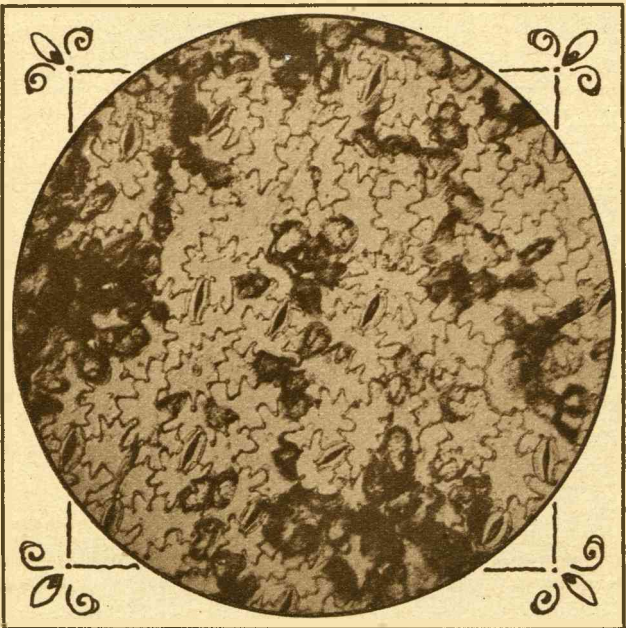
DE INBRAAK

Zoo lang als ik Jan Verhaaf kende — en dat is nu al zoo wat een jaar of vijftien — was zijn eenige ambitie een weduwe te trouwen met een eigen zaakje. Maar met het verstrijken der jaren scheen zijn verlangen meer en meer tot het rijk der vrome wenschen te worden teruggedrongen.

Zelfs toen de weduwe Johanna Harten „De Instap” — het aardigste herbergje van het dorp — overnam, kreeg hij nog geen hoop, want de heele mannelijke ongehuwde bevolking scheen niet alleen „zin in haar te hebben”, maar zelfs hevige brand op een huwelijk met de weduwe.

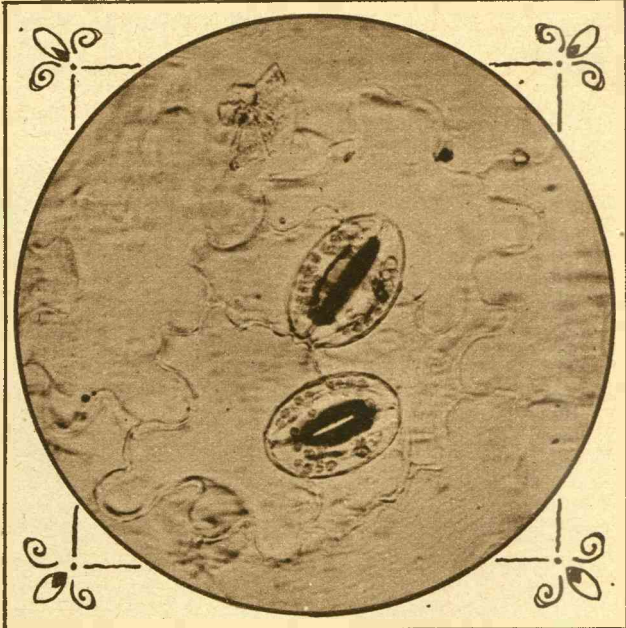
In haar jeugd moet Johanna een knappe vrouw geweest zijn. Zelfs nu — ze was even vijftig — mocht ze er nog zijn, al kon men natuurlijk niet meer zeggen, dat ze een „schoonheid” was. Maar wanneer men acht- en-veertig is, en vóór zijn vijf-en-dertigste jaar reeds twee vrouwen grafwaarts heeft gedragen, leert men wel zoo langzamerhand inzien, dat schoonheid niet het éénige is in het leven. Een aardig café'tje bijvoorbeeld, is veel méér waard. En . . . „De Instap” was aardig!

Met haar klanten had Johanna nooit last. Ze regeerde in de gelagkamer met ijzeren hand. Er mocht niet gevloekt worden, en de weddenscapen, die er gesloten werden over

Huidmondjes van Cyclamen.

De opperhuidcellen zijn grillig gevormd. De spleten der huidmondjes zijn geopend en gevuld met lucht, vandaar de zwarte kleur. De zwarte vlekken zijn onderliggend groen bladmoes. (Ongeveer 110 maal vergroot).

Twee huidmondjes van Cyclamen,

sterker vergroot om de groote bladgroenkorrels zichtbaar te maken welke in de opperhuid ontbreken. (Ongeveer 500 maal vergroot).

aangetoond. Hij werkte met een bacteriesoort, *Bacterium Termo* genaamd, een kleinen beweglijken bacillus, die voor zijn beweging zuurstof onmogelijk kan missen. Wanneer in een druppel water eenige duizenden dezer micro-organismen een tijdlang hebben rondgezwommen, en de zuurstof hebben verbruikt, gaan zij stil liggen. Zoodra nu aan den rand van den druppel nieuwe zuurstof wordt aangevoerd, begeven zich alle bacteriën in snelle vaart naar dat levengevende plekje toe en doen zich in dichte drommen aan het onmisbare gas te goed. *Bacterium Termo* is dus uitnemend bruikbaar als reactiemiddel, om de aanwezigheid van sporen zuurstof aan te toonen.

Nu was het vóór Engelmann reeds bekend, dat groene plantendeelen, die door de zon worden beschenen, zuurstofgas ontwikkelen. Wanneer namelijk uit koolzuurgas en waterdamp suiker wordt gemaakt, ontstaat als „bijproduct” de zuurstof, die in gasvorm uit de celfabrieken onttijkt. Nu bestaan de bladcellen, waarin het proces zich afspeelt, uit een dooden celwand, gedeeltelijk gevuld met levend eiwit of *protoplasma* en voor de rest met celvocht, een waterige oplossing van zouten en andere stoffen. De groote vraag was nu, of het levende protoplasma, dan wel de groene chlorophylkorrels, die er in voorkomen, de oorzaak waren van de suikerfabricage. Voor de beantwoording hiervan bediende zich Engelmann van een wiersoort, die in onze sloten zeer veel voorkomt en *Spirogyra* wordt genoemd. Het lichaam van dit plantje bestaat uit lange draden, die op kettingen gelijken van aaneengeregen cellen, gevuld met kleurloos protoplasma. Het bijzondere van dit wier is, dat het geen chlorophylkorrels bezit, maar *chlorophylbanden*, die in den vorm van spiralen in het levend eiwit liggen en het plantje zijn naam *Spirogyra* hebben bezorgd.

Engelmann plaatste zulk een wierdraad in een waterdruppel, waarin zich een hoeveelheid van de beschreven bacteriën bevonden, en liet het preparaat, dat met een dekglasje, waarvan de randen van vaseline waren voorzien, luchtdicht was afgesloten, in het donker. Na eenigen tijd bleken de anders zoo beweeglijke bacillen stil te liggen: er kwam gebrek aan zuurstof.

Hierop liet de onderzoeker een fijnen, smallen lichtbundel door den waterdruppel vallen, op een plaats, waar zich geen wierdraad bevond. Er gebeurde niets: het licht deed in het water geen zuurstof ontstaan, wat ook wel te verwachten was. Ook toen hij den lichtstraal door het kleurloze levende plasma deed gaan, trad geen verandering van den toestand in. Pas toen de lichtstraal den groenen chlorophylband aanraakte, kwamen van alle kanten de bacteriën naar die plaats toe, hetgeen bewees, dat daar zuurstof werd ontwikkeld.

De chloroplasten, dat zijn de korrels of banden, die de groene kleurstof bevatten, maken, zooals reeds werd opgemerkt, suiker en zetmeel uit de grondstoffen, welke zij uit de lucht halen. Dit kunnen wij met een aardige proef aantonen, gebruik makend van de eigenschap, dat zetmeel zich paarsblauw kleurt, als het in aanraking komt met een jodiumoplossing.

Wij bedekken 's morgens vroeg een blad, dat wij aan de plant laten zitten, aan weerskanten met zwart papier. In het papier, dat de bovenzijde van het blad bedekt, snijden we b.v.

de kansen die de dingers naar haar hand hadden, moesten alle in stilte worden aangegaan, want wedden was eveneens taboo in „De Instap”. Aan Jan gaf niemand veel kans. Er waren betere pretendentes. Maar het is moeilijk om in het hart van een weduwe van vijftig jaar te lezen en hoe zeer de andere stamgasten verwonderd en velen van hen ook spijtig waren, een feit is het dat nog geen zes maanden nadat de weduwe in het dorp gekomen was, zij in het huwelijksbootje stapte met Jan. Deze droeg de weinige spulletjes, die hij in zijn kosthuis had, naar „De Instap” over, en nam er zijn intrek, met een gelukkig gezicht de zuurzoete felicitaties van zijn vrienden aanhoorend.

Het was een aardig boeltje, en Jan verlangde reeds hevig naar de lange, warme winteravonden, bij de kachel in de gelagkamer, met een in vereering naar hem opziende vrouw achter het buffet. Een droom, die nu werkelijkheid zou moeten worden.

Tot vlak voor hun huwelijk was alles van een leien dakje gegaan. Op Johanna's aanraden had hij zijn baantje als molenaarsknecht eraan gegeven om haar te kunnen assisteren. Dat was nu net, wat hij altijd gewenscht had. Het leek te mooi om waar te kunnen zijn . . . het kon nooit zoo blijven . . .

Zoodra ze getrouwd waren, bemerkte hij reeds, dat het niet zoo blijven zou: Johanna veranderde als een blad op een boom, en Jan zag aldaar in, dat zij eer in de wieg gelegd was voor „baas” dan voor echtgenoot. Het was: „Jan, doe dit eens . . .” of: „Jan, doet dat eens . . .” en zich klein voelend tegenover het, zoowel in figuurlijken als letterlijken zin, overwicht zijner vrouw, deed Jan „dit” of „dat”.

Het was een aardig café'tje, maar Jan bemerkte al spoedig, dat het in de gelagkamer veel aardiger aandeed dan achter de toonbank, waar hij van zijn vrouw zijn plaats gekregen had. Voor andere menschen drank klaar maken is een leuk werkje, als je zelf mag meedrinken. Anders is het wel een beetje eentonig. Doch hij protesteerde niet, wel overtuigd, dat hij niet tegen Johanna opkon.

Het eerste standje kreeg Jan twee dagen nadat ze getrouwd waren en hij voor zichzelf een glas bier inschonk. Johanna nam hem terzijde, en vertelde hem op een wijze, die niet misverstaan kon worden, dat het haar zaak was en dat er achter de toonbank niet gedronken werd. En haar woorden gingen vergezeld van een blik, waar Jan nog dagen later aan denken moest.

Al heel gauw was de verhouding tussen de echtgenooten algemeen bekend geworden, en de vrienden, die hem eerst benijd hadden, lieten hem nu maar al te duidelijk merken, dat zij blij waren, buiten de val gebleven te zijn. Want dat was duidelijk, Johanna had Jan niet tot man genomen uit liefde, maar omdat hij de gedweeste van al haar aanbidders was en zij dus van hem het meeste voordeel en gemak kon hebben. Zoo moest hij bijvoorbeeld de leeg flesschen, die vroeger door den schipper werden afgehaald, twee maal in de week op een handwagen naar de stad rijden; hij moest den vloer schuren, de ruiten zeemen, de schoenen lappen en nog veel meer karweitjes doen, waar zij altijd een hekel aan had gehad. Aan zich verzetten durfde hij niet denken; hij zat zoo onder de plak en hij was zoo bang voor haar, dat hij door woord noch gebaar durfde

laten merken hoe zeer het „huwelijksleven” hem tegenviel.

Al heel spoedig begonnen zijn vrienden in de herberg te praten over den toestand en een van hun getaptste moppen was, hem te vragen iets voor hen te gebruiken. Een van hen vroeg hem eens, of hij al had gehoord van de V.B.E.

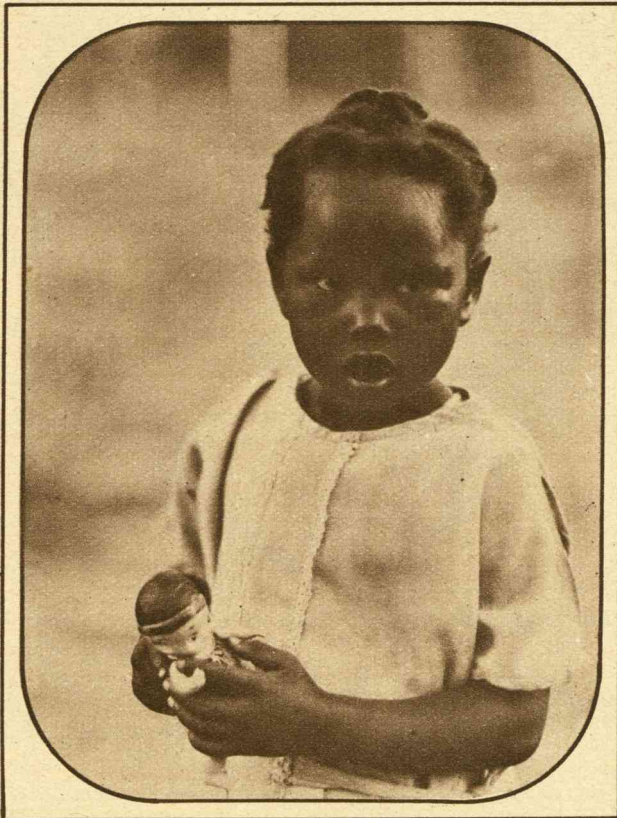
„Neen,” zei Jan heel onnoozel, „wat is dat dan?”

„Dat is de Vereeniging tot Bescherming van Echtgenooten,” zei de ander grinnkend, onder gelach van zijn kameraden.

Meestal wist Johanna echter dergelijk soort grappen te voorkomen, want de bezoekers hadden respect voor haar, om niet te zeggen, dat ze bang voor d'r waren.

Een Negerfamilie uit Virginia (N.-Amerika).

De man is door-de-week arbeider op een tabaksfabriek, 's Zondags dominee in een Negergemeente.

Jan geraakte hoe langer hoe meer in den put. Toen het goed tot hem begon door te dringen, dat hij zijn vrijheid kwijt was, dat zijn beroep van molenaarsknecht eigenlijk lang niet zoo zwaar was geweest als hij wel eens had gedacht, en, wat het ergste was, dat hij zijn tegenwoordige „baantje” er niet aan geven kon, maar dat hij er voor altijd aan vast zat, maakte hij ten einde raad het voornemen, eens met Johanna te praten en haar aan d'r verstand te brengen, dat hij haar wettige man was, en niet haar knecht. Maar toen hij op een avond er langs een omweg over beginnen wilde, rook zij met echt vrouwelijke intuïtie dadelijk lont, en snoerde hem met een paar vinnige woorden direct den mond. Jan zweeg toen maar. Wat zou hij anders hebben moeten doen? Johanna was een groote, flinke vrouw, en hij was maar een klein, mager ventje . . .

Er zijn natuurlijk vrouwen, die een man met een straffe hand noodig hebben om ze te regeeren. Misschien was Johanna er ook zoo een, maar Jan was er de man niet naar, om een dergelijke rol te spelen. En wat er had kunnen gebeuren, indien hij het zou hebben geprobeerd . . . ik weet het niet. Maar enfin, Jan was gelukkig te wijs om een poging in die richting te wagen, en hij was er trouwens ook te licht voor gebouwd. Hij werd integendeel steeds gewilliger en onderdaniger, vlijtiger en ingetogener, in het kort, na verloop van een paar maanden was hij geworden wat men zou kunnen noemen: een model echtgenoot.

Maar diep in zijn hart sluimerde er toch een vaag gevoel van

ondergane vernedering, van opstand tegen het „wettig gezag”, dat zijn vrouw voor hem vertegenwoordigde. Hetgeen niet te verwonderen is, want strijdt het niet tegen de mannelijke natuur om week na week en maand na maand steeds maar door, zonder eenige onderbreking, een model echtgenoot te zijn?

„Weet je wat jij moet doen, ouwe jongen?” zei op zekeren avond Karel Gidding tegen hem. „Je moet haar eens goed op haar voerman richten.”

„Sst . . .” zei Jan, „ze hoort het!”

„Je bent bang voor d'r! Wees toch een man!”

„Je zou ook bang voor d'r zijn, als je met haar getrouwd was.”

„Ik niet! Ik had het over je met een neef van me, dien ik gisteren in de stad sprak. Hij heeft een plan.”

„Wat dan?”

„Hij wou het mij niet zeggen. Hij komt zelf wel eens, om het je te zeggen.”

De „neef” kwam niet — durfde Johanna waarschijnlijk niet te ontmoeten — maar hij ontmoette Jan „toevallig,” den volgende dag toen deze met zijn wagen met leeg flesschen naar de stad ging.

„Weet je wat je moet doen?” vroeg de „neef”. „Je moet haar eens bang maken.” „Daar zijn jij en ik samen niet toe in staat,” antwoordde Jan met een zucht.

„Dat plan wel. Jij weet zeker niet, waar iedere vrouw bang voor is?”

„Je kunt plannen maken zooveel je wilt, maar dat geeft bij Johanna niets.”

„Dat plan wel. Jij weet zeker niet, waar iedere vrouw bang voor is?”

„Neen,” zei Jan, want hij dacht op dat oogenblik alleen maar aan zijn eigen vrouw.

„Dan zal ik het je zeggen. Inbrekers! Alle vrouwen zijn bang voor inbrekers. En nu is dit mijn plan. Ik breek op een nacht in in „De Instap” en maak leven. Dan kom jij naar beneden; we maken flink wat herrie, doen alsof we vechten, gooien een paar stoelen om, breken een paar glazen . . . en ten slotte gooi jij me eruit. Als je beneden komt, zeg je luid: „Nou heb ik je, leelijke dief,” en dan sla je met den pook op de tafel. Nadat we genoeg leven gemaakt hebben, ontsnap ik en jij gaat terug naar je vrouw. En na die geschiedenis zal ze zoo onder den indruk van je moed en je kracht zijn, dat ze bang voor je is. Vrouwen kijken alleen maar op tegen een man, die niet bang is.”

Jan dacht na. Het plan stond hem niet aan.

„Wat moet jij er aan verdienen?” vroeg hij achterdochtig.

„Nou ja,” zei de ander, „ik weet, dat je

Zie vervolg op pag. 8

CARNIVAL.

Thuiswerksters bij het maken der Carnavalsmaskers.

Kobus Jansen moest voor zaken 's Avonds noodig uit de stad, Daar hij 's morgens al bijtijds een Zakenconferentie had Jansen nam van vrouwlief afscheid, Kreeg de beste wenschen mee, En per taxi reed de snoondaard Ijlings naar . . . een costumier.

Niet veel later voelde Jansen Zich een ander mensch, want kijk, Toen hij weer op straat kwam, was-ie Net een echte Turk gelijk. Pasha-Ali-Kobus lachte In den spiegel heel tevree, En de margarine-Turk reed Stiekum naar een bal-masqué.

Niet één stepje sloeg hij over, Dat hoeft zeker geen betoog, En de Oosterling uit 't Westen Legde heel wat glazen droog.

Zéér vaak danste onze vrind met Een kortharig meisje, dat — Uitgezonderd dan haar tongval — Heel veel van een Spaansche had . . .

Maar . . . aan alles komt een einde, Dus ook aan dit avontuur . . . Al te spoedig sloeg voor Jansen Eensklaps het ontmask'ringssuur. Hij ontdeed zich van zijn masker, En zij deed zijn voorbeeld na, En hij staarde als een schelvisch Naar . . . o, schrik . . . z'n schoonmama!

Hier herhalen, wat de Spaansche Zoo al zei, daar pas ik voor, Weet alleen, dat het — van haar kant — Extra-echt-Spaansch toeging, hoor! Onze Turk werd zeer vakkundig Een-twee-drie naar huis gebracht, En aan harem-plannen heeft-ie Na dien nacht nooit weer gedacht!

J. Cats jr.

Het vervaardigen der „lawaaï-trompetten”.

HET EINDE VAN EEN DAPPER MAN

Op de Place de Viarme te Nantes staat in een hoek een groot wit kruis; het geeft de plek aan, waar den 30sten Maart 1796 de bekende aanvoerder der Vendeeërs, generaal de Charette, werd gefusilleerd. Een mannetjesputter, deze François Charette de la Contrie, die in 1763 te Couffé geboren, zee-officier werd, maar bij het uitbreken der revolutie de uniform aan den kapstok hing en met vele andere royalisten naar Koblenz uitweek. Toen hij daar echter op een kwaden dag zijn speelschulden niet kon betalen, keerde hij naar Frankrijk terug en stelde zich in 1793 aan het hoofd van de opstandelingen in de Vendée, die, vurige koningsgezinden als ze waren, der strijd met de Revolutie hadden aangebonden. En met zoo groot succes streed Charette tegen de republikeinsche legers, dat de Conventie blij was, in Februari 1795 een voor de Vendée zeer eervolleen vrede te kunnen sluiten.

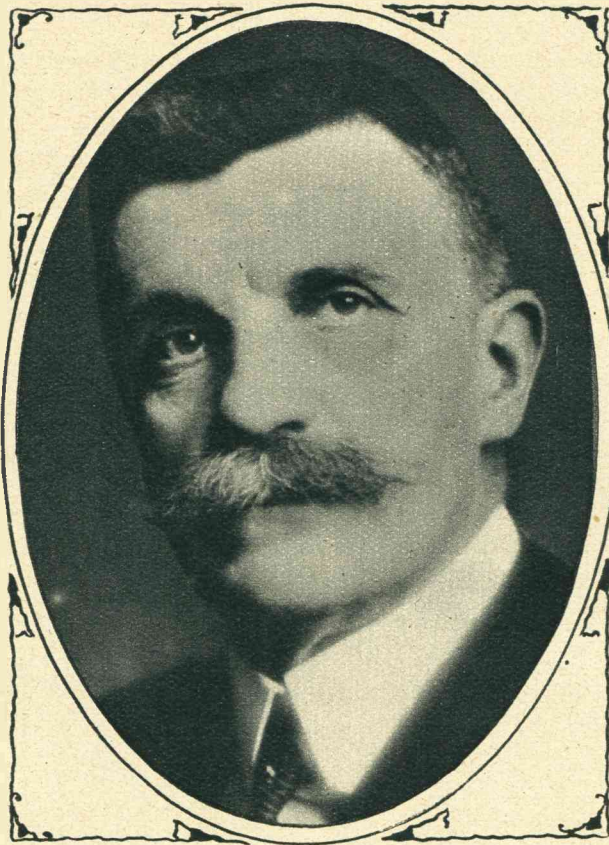
Doch niet voor lang rustten de wapenen. Want nauwelijks liet generaal Hoche, de commandant van de bezettingstroepen, eenige vooraanstaande Vendeeërs in hechtenis nemen, of Charette riep zijn mannen weder bijeen en leverde den slag bij St. Cyr, waarin hij het tegen de tienvoudige overmacht moest afleggen. En nu begon de guerilla. Bij elke botsing slonk het aantal zijner getrouwen; zijn soldaten waren in lompen gehuld, zonder schoenen, bijna zonder munitie; de Bourbons lieten hem in den steek en steun uit Engeland ontving hij niet meer. Maar toch, ondanks al die misère, behaalde hij overwinning op overwinning; toch bood hij het hoofd aan al die revolutie-generaals, die met hun leger van 12.000 man den landjonker niet konden nekken. Charette vocht als een wanhopige, want over den afloop van dezen ongelijken strijd maakte hij zich volstrekt geen illusies.

Den 21sten Februari 1796 bespeurt een afdeeling republikeinsche cavalerie den rebel bij het dorp Brouzils; men schat zijn troep op een honderd man; dienselfden dag stuit hij bij Lucs op het leger van generaal Travot. Er ontwikkelt zich een gevecht, Charette zit in den val en kan niet ontkomen. . . . Maar als de strijd heeft uitgewoed, vindt men wel de lijken van zijn oudsten broer en van zijn vriend la Bournelle, hij zelf is echter ontsnapt. Zes dagen later een nieuw gevecht; op het slagveld vindt men zijn mantel vol liefdesbrieven, maar Charette zelf is verdwenen. Zóó volkomen verdwenen, dat generaal Travot het spoor geheel bijster is.

Den 22sten Maart bij het vallen van den nacht klopt Charette aan bij een boer in de buurt van Lucs. Hij is doorweekt, droogt zich even bij het vuur, slikt een ei naar binnen en voort gaat het weer, hij met zijn dertig getrouwen. Den volgenden dag stuit het armzalige groepje bij Guyonnière op een sterke afdeeling grenadiers. Den strijd aanbinden zou dwaasheid zijn; dus zoekt Charette zijn heil in de vlucht. Schoten knallen; vier, vijf, zes van zijn mannen vallen neer. „Ze mikken op uw witte veer,” zegt een van zijn getrouwen; „geef mij die en tracht u zelf te bergen.” De man zet Charette's steek op, geen minuut later wordt hij getroffen. Tien grenadiers rennen op den gevallen toe met den uitroep: „Het is Charette.” Maar het is Charette niet; wederom is hij den dans ontsprongen.

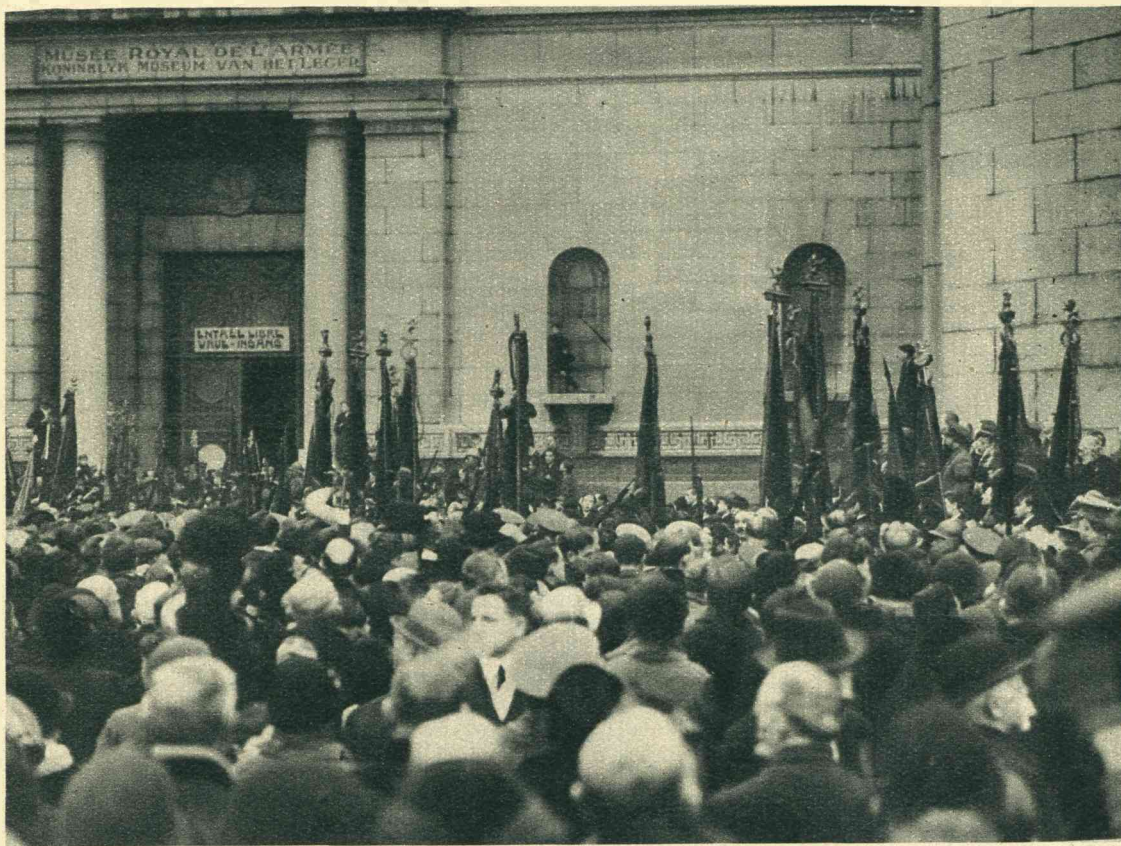
Dienselfden avond meldt een boer zich aan het hoofdkwartier

van generaal Travot; hij weet waar Charette zich heeft verborgen en biedt aan, den generaal er heen te brengen. Onmiddellijk begeeft deze zich met een sterk escorte op pad. De boer brengt hem naar een boschje op zij van den weg. „Daar is hij,” zegt hij en loopt meteen zoo hard hij kan weg. De soldaten dringen het boschje binnen; schoten knallen. Nog tracht Charette te ontkomen, maar hij is zwaar

Betoelingen te Brussel tegen den minister-president.

De vorige week hebben te Brussel tijdens het overbrengen van de vaandels der ontbonden regimenten naar het Leger-Museum aan de Cinquantenaire betoelingen plaats gehad ten gunste van het leger en tegen de huidige regeering, welke in den persoon van den minister-president Pouillet, die bij de plechtigheid aanwezig was, werd uitgesproken. — Boven Minister Pouillet. Beneden: de vaandels worden het Koninklijk Museum van het Leger binnengedragen.

gewond en kan zich slechts met groote moeite voortslepen. Een van zijn mannen neemt hem op den rug. Doch nauwelijks een meter verder wordt hij neergeschoten. Dan neemt een ander Charette over; ook deze wordt gedood. Nu geeft de Vendeeër het op. Tien, twintig man storten zich op den zwaar gewonde, die niet meer loopen kan. Op een draagbaar wordt Charette weggedragen en onmiddellijk begeeft Travot zich op weg naar Angers, waar de gevangene verhoord zal worden. Anderhalven dag duurt de tocht en dan pas vindt de gewonde een dokter, die hem verbinden kan. Hij heeft een sabelhouw over zijn slaap en drie vingers van zijn linkerhand zijn afgehakt. Toch zit hij den volgenden dag mede aan bij het middagmaal der officieren. Generaal Travot presideert de tafel en voor een paar uren is de gevangene de gast, die door al deze ijzervreters geëerd wordt om zijn heldhaftigheid en zijn moed. Charette heeft voor ieder een vriendelijk woord en hij maakt zelfs den generaal een compliment over de wijze, waarop deze hem in handen heeft gekregen! Op de vraag, waarom hij zich levend heeft laten pakken, antwoordt hij eenvoudig: „Ik heb gevochten voor mijn koning en voor mijn geloof, en ik zou gezondigd hebben tegen de goddelijke wetten, indien ik me zelf voor het hoofd zou hebben geschoten. Straks zal ik trouwens wel gelegenheid hebben te toonen, dat ik den dood niet vrees.”

Men heeft er een oogenblik aan gedacht den gevangene naar Parijs te brengen en hem daar terecht te stellen; later vond men het beter dat in Nantes te doen, in de stad, die zoo lang door de Vendeeërs was bedreigd.

In den nacht van 26 op 27 Maart kwam men daar aan en Charette werd in de gevangenis opgesloten. Onmiddellijk ging hij slapen en sliep rustig door tot diep in den ochtend. Intusschen liep in de stad het gerucht, dat een pseudo-Charette gearresteerd en de echte den dans ontsprongen was. Om dat gerucht te logenstraffen, gelastte de stedelijke commandant een militaire wandeling, waarbij Charette den volke zou worden vertoond. Het was een heele optocht. Voorop een afdeeling cavalerie, dan 50 tamboers, gevolgd door drie muziekkorpsen. Daarop een regiment grenadiers, dan de artillerie, vervolgens de stedelijke commandant, omringd door zijn staf. En achter dezen Charette, te voet, het hoofd verbonden en den linkerarm in een doek, bewaakt door gendarmen. Cavalerie sloot den luguberen stoet. Men trok de heele stad door. Op een gegeven oogenblik kon de gevangene niet meer. Zijn wonden deden hem zoo'n pijn, dat hij op het punt stond flauw te vallen. Men bracht hem 'n

winkel binnen, liet hem 'n glas water drinken en even bekwamen. En toen ontsnapte hem de eerste en eenige klacht. Voor zijn lijdensweg te vervolgen, zei hij tot de officieren: „Als ik u gevangen had genomen, zou ik u terstond hebben laten fusilleeren.” De muziek zette weder in, het eene vrolijke deuntje na het andere, tot men tegen den avond de gevangenis weer bereikte. Nog drie dagen bleef hij daar. Den 30sten Maart's ochtends verscheen hij voor de rechtbank en werd na een kort proces ter dood veroordeeld; het vonnis moest nog dienselfden dag worden voltrokken. Kalm, zonder een spier te vertrekken, liep hij tusschen het vuurpeloton naar de place de Viarme, waar reeds de doodkist stond. Een officier wil hem den doek voor de oogen binden; hij wijst dezen af. Rechtop staat hij voor de soldaten. Een kort commando, een salvo — het is gebeurd. Nog een kort oogenblik staat Charette kaarsrecht en men vraagt zich reeds af, of geen der 30 kogels hem heeft getroffen. Dan plots begint het linkerbeen langzaam te buigen, het lichaam volgt, heel geleidelijk zakt de schouder op den grond en zoo legt de doode zonder schok het hoofd ter aarde. A. C. J.

Pandoeren.

Redacteur: K. C. de Jonge, v. Woustraat 112¹¹, Amsterdam.

Alle mededeelingen, deze rubriek betreffend, aan bovenstaand adres te richten.

CORRESPONDENTIE.

L. v. d. M. te A'dam. Roem mag altijd en door iederen speler afgekeurd worden. Een reglement pandoeren kunt U na inzending van f 0.68 toegezonden krijgen. Indien U volgens dit reglement speelt, voorkomt U alle onaangenaamheden en U zult er alle vragen in beantwoord vinden. Door 't niet geregeld verschijnen der rubriek moest U wat lang op het antwoord wachten. M. J. B. te R'dam. Uw uitvoerig schrijven kan onmogelijk in de rubriek beantwoord worden. Wenscht U antwoord per brief, dan s.v.p. postzegel insluiten. Mevr. B. te Utrecht. Uwe oplossing van probleem N°. 100 is niet goed. Ziet U de auteursoplossing maar eens na. Een piccolo (zie no. 96) is niet altijd zoo gemakkelijk. A heeft vrijheid om den Boer te spelen.

Uiteenzetting der verschillende spelen zooals die in Art. 16 van het reglement genoemd zijn. (Vervolg.)

Op 140 punten volgt 150 punten. Het wordt heel weinig gespeeld. Alleen wanneer het spel opgejaagd wordt, dan

forceert men een speler wel eens om 150 te announceeren. Zonder roem zal dit spel nimmer gespeeld kunnen worden. Er zijn immers maar 146 punten in het spel, bijgevolg zal dus alleen 150 p. gespeeld kunnen worden met roem. Nemen wij het volgende voorbeeld, wederom aan de praktijk ontleend, dan zullen wij zien, dat door het opjagen, een speler als het ware gedwongen wordt om 150 te spelen.

Gegeven was als volgt:

A		B	
Ruiten Boer.		Ruiten 7, Vrouw, Heer, Aas.	
Klaveren Boer, Vrouw, Heer.		Klaveren 7, 10.	
Schoppen 7, 8, Heer, Aas.		Schoppen 9, Vrouw.	
C		D	
Harten 6, Boer, Vrouw, Aas.		Harten 7, 8, 9, 10, Heer.	
Ruiten 9, 10.		Ruiten 8.	
Klaveren 9, Aas.		Klaveren 8.	
		Schoppen Boer.	

Kijkaart: Schoppen 10.

B mocht het eerst announceeren omdat A had gegeven. Hij kondigde aan 110, C past, D 120, A 130. Vervolgens B 140, D past, A nu 150.

B past ook. A mocht dus spelen, nam Schoppen 10 op en legde Ruiten Boer weg. Kondigt aan driekaart met stuk, Klaveren troef voor hetzelfde Aas.

1e Slag: A Klaveren Boer. B vroeg alvorens bij te spelen hoe hoog de roem van A was. Deze bleek van een Heer te zijn, waarna B de driekaart van A afkeurt, om reden hij een driekaart van een Aas had. B speelde nu Klaveren 7, C Klaveren 9 (het Aas behoeft immers niet gespeeld te worden). D Klaveren 8. (A is aan slag.)

2e Slag: A Klaveren Vrouw en roemt stuk. C was de maat en nam de slagen op. A en C moesten dus 130 p. maken. B speelde Klaveren 10. C Klaveren Aas. D Ruiten 8. Het spel werd door B en D niet gegeven. Want indien zij 17 p. haalden, dan zouden A en C verliezen. (C is aan slag.)

3e Slag: C Harten Aas, D Harten 7, A Schoppen 10 B Ruiten 7. (C is aan slag.)

4e Slag: C Ruiten 10, want A heeft geen harten bekend, D Harten 8, A Klaveren Heer, B Ruiten Vrouw. (A is aan slag.)

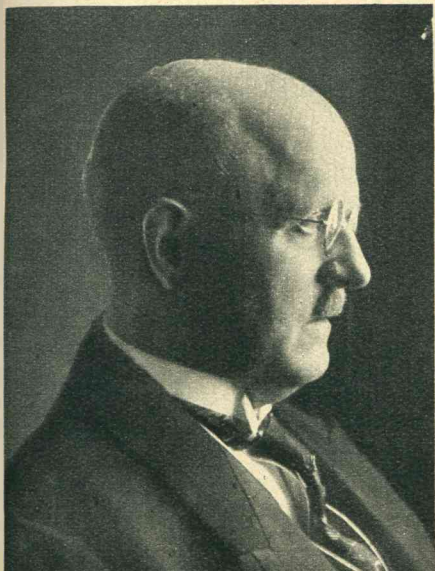
5e Slag: A Schoppen Aas, B Schoppen 9, C Ruiten 9, D Schoppen Boer. (A is aan slag.)

6e Slag: A Schoppen Heer, B Schoppen Vrouw, C Harten Vrouw, D Harten 9. (A is aan slag.)

Nu heeft A nog 2 vrije schoppen. A en C hebben nu alle slagen gehaald, alzoo een „stille” gemaakt en het spel gewonnen.

Een volgende maal zullen wij een voorbeeld opnemen waarin de spelers verliezen. (Wordt vervolgd.)

Van Heinde en Verre

De Duitsch-Italiaansche wrijving.

Links: de Beiersche minister-president Held, die door de wijze waarop hij gesproken heeft over de behandeling door Italië van de in het gebied der Boven-Adige wonende Duitsche volksgenooten, Mussolini tot het houden van een felle en dreigende redevoering tegen Duitschland heeft verleid. *Midden:* Stresemann (X), de Duitsche minister-president, bij het beantwoorden in den Rijksdag van Mussolini's rede. *Rechts:* Mussolini, die door de manier waarop hij over de grenzen van het gebied der Boven-Adige sprak, andermaal de aandacht van heel Europa op Italië's buitenlandsche staatkunde heeft gevestigd.

Prof. J. Thorn Prikker,

aan wien de beschikking der wanden in de Grootte Burgerzaal van het Rotterdamsche Stadhuis is opgedragen.

Jan Morks †

Te Middelburg is op 60-jarigen leeftijd overleden de heer Jan Morks, oud-directeur van het Middelburgsche Muziekcorps.

Een 50-jarige echtvereeniging.

De heer H. Wubs en zijn echtgenote, te Zuidbroek (Gr.), die den 7en dezer in goede gezondheid hun 50-jarige echtvereeniging vierden.

H. N. v. Leeuwen †

De vorige week is in de Boerhaave-kliniek te Amsterdam overleden de heer H. N. van Leeuwen, Inspecteur der Lichamelijke Opvoeding aldaar.

A. J. Kiek †

Op 86-jarigen leeftijd is te Rotterdam overleden de heer A. J. Kiek, oud-vader van het Isr. Weeshuis aldaar. De heer Kiek was een zeer vooraanstaande figuur in het Israëlitische leven.

De collecte te Amsterdam voor de slachtoffers van den watersnood.

die ruim 150.000 gulden heeft opgebracht! *Links:* de brandweer in actie, nu eens niet om te „blussen”, maar om „aan te wakkeren”, n.l. de vrijgevigheid der Amsterdammers. *Midden:* Voor het paleis op den Dam, waar de Nederlandsche Standwerkersbond koeken ten bate van de slachtoffers verkocht. *Rechts:* De bekende actrice Mevrouw de Boer-van Rijk was, ondanks haar hoogen leeftijd, den ganschen dag in actie om bloemetjes te verkoopen.

Voor de slachtoffers van den Watersnood.

De afdeling Den Helder van de Maatschappij tot bevordering der Toonkunst heeft de vorige week onder leiding van haar directeur, den heer A. J. Leeuwens (X), twee opvoeringen gegeven van de opera comique „De klokken van Corneville”. De opbrengst komt ten goede aan het Algemeen Watersnood Comité.

De begrafenis van Jhr. Mr. G. L. M. H. Ruys de Beerenbrouck

te Holten (L.). — De zoon van den overledene, de oud-minister-president (X), spreekt eenige woorden tijdens de eenvoudige plechtigheid.

een vriend van mijn oom bent, en daarom zal ik het voor een koopje doen. Voor vijf-en-twintig gulden."

"Wat? Alleen maar om even in te klimmen?"

"Als je iemand weet, die het goedkoop doet, was je wel gek als je mij nam. Maar *mij* kent je vrouw niet... en ze herkent natuurlijk iedereen uit het dorp, als ze hem ziet."

"Dat is zoo," zei Jan.

"En er is geen nacht zoo goed als vannacht," ging de „neef“ voort. „t Is stikdonker! Om half twaalf. Je laat het achter-raam open, en ik klim naar binnen en stoot tegen de tafel. Daar word je wakker van. „Hanna," zeg je dan, „ik hoor inbrekers. Minstens twee, te hooren naar het leven dat ze maken. Blijf jij maar veilig in bed, ik zal wel naar beneden gaan, en ze hun portie geven. Maar maak jij geen leven, want die kerels staan tegenwoordig nergens meer voor." Dan kom je naar beneden. We maken een reuzenkeet, en ten slotte zal ik roepen: „Ga mee, Will, die kerel vermoordt ons..." en dan vlucht ik. Jij keert terug bij je vrouw als een held en je vertelt haar hoe je ons bijna alletwee vermoordt hadt..."

"Nou," zei Jan, nog steeds angstig, „de heele onderneming lijkt mij toch wel een beetje gewaagd..."

"Dan moet je maar zoo doorgaan... als je het nog kan..." vond de ander. „Maar ik voorspel je, dat je, als je op mijn plan ingaat, van morgen af de baas bent in je huis..."

"Als alles goed gaat..."

"Waarom zou het niet goed gaan? Wat kan er niet goed gaan?"

"Je kent mijn vrouw niet. Als ze het op haar heupen krijgt, valt ze niet mee, en is ze voor niemand bang. Voor geen tien inbrekers."

"Je bent veel te bang. Moet ik komen vanavond of niet?"

"Is het goed, dat ik je tien gulden nu, en de rest een Zaterdag geef?"

"Om een vriend van mijn oom te helpen, heb ik wel wat over," zei de „neef" en stak het briefje van tien in zijn zak.

Toen Jan dien middag naar huis terugkeerde met zijn wagen met volle flesschen, was hij lang niet op zijn gemak. Als die „neef" de tien gulden hield, en niet kwam opdagen, zat hij leelijk te kijken. En als hij wel kwam, ... nou, hoe het dan zou afloopen, kon hij zich ook niet goed voorstellen. Zou alles wel precies zoo gaan, als ze het met zijn tweeën eventjes gauw bedacht hadden? Hij was er lang niet gerust op, vooral niet, toen hij van Karel Gidding nog ten overvloede dien avond hoorde, dat zijn neef 'n beetje boven zijn bier was.

Johanna sloot de deuren en de ramen zooals haar gewoonte was, voordat ze gingen slapen, maar Jan sloop, na zichzelf vermand te hebben — hij was hoe langer hoe angstiger geworden — weer naar beneden en haalde de pen van het raam in de keuken af.

Aan slapen dacht hij dien avond natuurlijk niet. Hij was er trouwens veel te zenuwachtig voor. Zijn vrouw was niet iemand om er zoo maar „tusschen te nemen", en hij vroeg zich af, wat ze wel zou zeggen en vooral wat ze zou dóen, als ze ontdekte wat hij op touw had gezet.

De klok van den kerktoeren sloeg elf uur... het koude zweet parelde met groote druppels op zijn voorhoofd... Half twaalf, sloeg het, naar zijn zin veel te gauw, want nu zou het spoedig gebeuren. Maar de diepe stilte die er in het gansche huis heerschte, werd door geen geluid onderbroken... Zou de „neef" misschien op zijn bed liggen, en zijn roes uitslapen? Eigenlijk had hij het wel graag gewild!

Maar plotseling... wat was dat...? Ja, dat was het geluid van een raam dat werd opengeschoven. Jan's hart stond stil... Een slag... en toen nog een, in de keuken... Daarna een gerinkel van glas...

Johanna werd wakker. „Wat is dat?"

"Inbrekers," zei Jan met bevende stem... „Minstens twee... Blijf stil liggen, of ze vermoorden ons..."

Weer een hevige slag... en nog een... Het leek wel, alsof iemand met succes bezig was de herberg af te breken...

"Blijf stil liggen, Hanna," fluisterde Jan. „Dit... eh, ik zal wel eens gaan kijken... Ik ben geen vechtersbaas..."

maar ik ben niet bang ook, als het erop aankomt. Jij blijft hier. Ik zal hun wel eens mores leeren."

Hij sprong uit bed, liep naar de kachel en greep een pook. Hanna zag het, en ze stond ook op.

"Blijf jij maar hier," zei Jan met het air van een wereldkampioen-bokser.

Maar Johanna luisterde niet naar hem, en met een gevoel, dat alles verloren was, zag Jan, dat zij een enorme roode ochtendjapon aantrok en de kolenschop nam.

"Kijk eens..." zei hij.

"Beneden zal ik wel kijken," antwoordde ze, en ze duwde hem opzij.

"Blijf nu hier," zei Jan nog eens, terwijl zijn moed hem in

Onze verdwijnende molens.

De eenig overgebleven molen uit de gemeente Sappemeer, die nu ook verdwijnen gaat, omdat de boeren uit de omgeving hun koren zelf electrisch gaan malen.

de schoenen zonk. „Dat is geen werk voor een vrouw..."

"Dat zal-ie gewaarworden..."

"Hij vermoordt je..."

"Ik hem..."

Zeging naar de trap. „Wie is daar?" riep ze. Geen antwoord. Toen nog eens: „Wie is daar?" Toen er weer geen antwoord kwam, ging ze naar beneden, gevolgd door Jan, die zijn hart in zijn keel voelde kloppen. Nu zou ze ontdekken, wat voor een poets hij haar had willen spelen... Er zou wat voor hem opzitten... Het was ook heelemaal verkeerd gegaan. Zijn vrouw had in bed moeten blijven, bleek en bevend van angst... Maar in plaats daarvan, trok ze naar beneden met den kolenschop. En beneden wachtte de „neef" om in gemoede een potje te vechten met Jan... en nu kwam Johanna op hem af...

De „neef" staarde haar aan, toen ze in de deuropening verscheen. Om hem heen lagen scherven van gebroken glazen, een paar omgegooide stoelen...

"Wat moet jij hier?" vroeg Johanna met een verschrikkelijk kalme stem.

De „neef", die heelemaal het gevaar niet begreep waarin hij verkeerde, scheen nu opeens het heele geval als een grap te

beschouwen. Hij vond de vrouw in de vuurroode ochtendjapon en met het papillottenhoofd blijkbaar vreeselijk komisch.

"Hi... hi... wat een verschijning!" lachte hij. Johanna had deze manier van lachen meer gehoord, en ze wist, dat zoo een dronken man lachte. Langzaam en hem met haar oogen biogeërend, liep ze op hem toe. Maar nu scheen de „neef" toch bang te worden, want hij hield op met lachen, en retireerde achter de tafel. Slechts gescheiden door dit meubel, stond Johanna voor hem, met opgeheven kolenschop, trachtend hem een slag toe te brengen.

Van uit de deuropening sloeg Jan de situatie met knikkende knieën gade. Hij had medelijden met den „neef", maar hij was niet in staat, hem te hulp te komen.

Tweemaal deed Johanna een uitval met de kolenschop, maar ze raakte slechts een steenen aschbak, die in stukken op den vloer viel. De „neef" was opeens ontnuchterd. Hij had geen rekening gehouden met een Johanna in een roode ochtendjapon en gewapend met een kolenschop. Het eenige licht in de kamer was afkomstig van een kaars, die Johanna in haar linkerhand hield, en hij begreep, dat hierin alleen zijn kans op redding lag.

Plotseling greep hij de tafel beet, dook voor een derden uitval met de kolenschop, en kantelde toen het meubelstuk in de richting der eigenares. Het was een zware tafel, en Johanna, die achteruit wilde gaan, traptte in haar ochtendjapon en viel languit achterover. De kaars ging uit, de „neef" snelde naar het raam, en voordat Jan, die geen beenen meer had om op te staan, wist wat er eigenlijk gebeurde, was hij er door verdwenen.

"Houd hem!" riep Johanna, en gehoorzaam als altijd, liep Jan naar het raam, om echter over een omgeworpen stoel te vallen.

"Hij is weg," zei hij, terwijl hij overeind krabbelde en zijn knieën wreef.

"Natuurlijk is hij weg, suffer!" schold zijn vrouw hem. „Als je was binnengekomen, in plaats van in het gat van de deur te blijven staan kijken, alsof je geen tien kon tellen..." enzovoort.

Maar Jan hoorde maar amper wat zijn vrouw zei, zoo blij was hij, dat de onderneming nog niet veel slechter was afge-loopen. De „neef" was ontsnapt, dat was de hoofdzak, want nu kon Johanna hem niet meer uithooren.

Den volgende dag ontmoette Jan hem weer. De „neef" keek hem koel aan. Jan gaf hem hetzelfde bescheid.

"Je bent een mooie jongen," zei de „neef".

"En jij dan?"

"Ik? Ik heb gedaan wat ik moest doen. Maar jij hebt de boel bedorven. Jij hebt haar beneden laten komen!" „Alsof ik de kâns had, haar boven te houden!"

"Dat raakt mij niet, wat voor een kans jij hadt. Ik heb in ieder geval gedaan, wat ik op me genomen heb. Hoe krijg ik mijn vijftien gulden?"

"Welke vijftien gulden?"

"Mijn vijftien gulden. De vijftien gulden die je me den volgende Zaterdag zou geven."

"Je kunt naar den duivel loopen," zei Jan energiek. „Ik moet de tien gulden terughebben, die ik je al gegeven heb, dat is wat anders!"

"Je bent ondankbaar! Na alles wat ik heb doorstaan! Maar ik móét die vijftien gulden hebben," vervolgde hij dreigend, „en ik zal ze hebben ook..."

"Dènk je?" vroeg Jan sarcastisch.

"Ja. Want anders schrijf ik aan je vrouw, wat we hadden afgesproken en dat jij het keukenraam hebt opengezet..."

"Je bent een fielt..."

"Dat kan wel. Als ik me geld maar krijg... En zoo niet, als ik het Zaterdag niet krijg, schrijf ik alles..."

Jan ging weg. Zonder een woord te zeggen. Maar als hij had kunnen zeggen wat er in hem omging, wel, dan zou hij minstens over den heelen woordenschat, van Johanna hebben moeten beschikken... Doch de „neef" kreeg zijn geld!

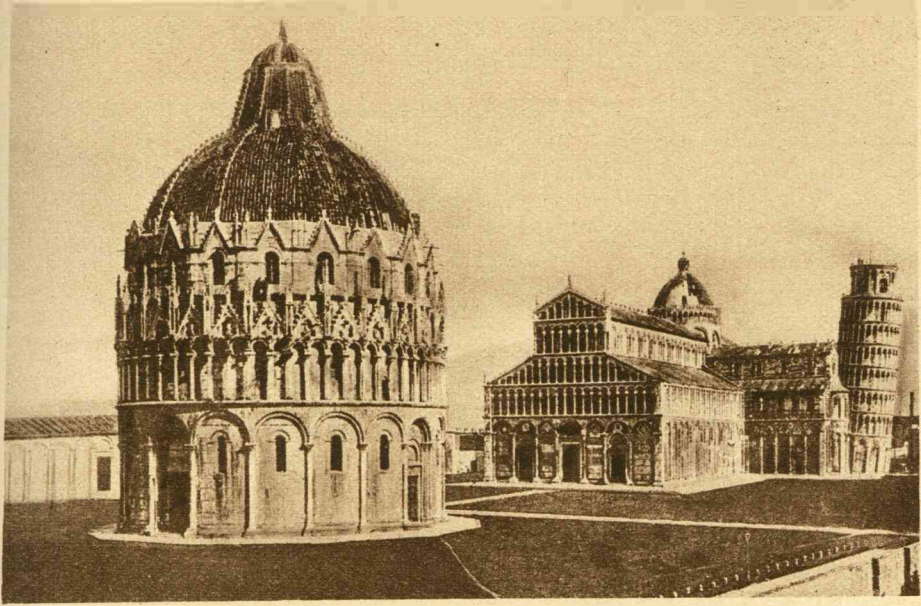
De Universiteit, in 1614 door de stad Groningen zeive gesticht, in 1813 door het rijk overgenomen.

Oude gevel aan het Martinikerkhof.

Het Goudhuis.

De Piazza del Duomo.

Van het station gaan we met de tram de geheele stad door tot aan het eindpunt. Daar ligt vóór ons het Pisa uit de oudheid, de rijke stad, de groote rivale van Lucca; daar liggen de groote bouwwerken uit de Middeleeuwen vlak bij elkaar: de Dom, met den beroemden scheeven klokketoren en de Doopkerk, en ook het Campo Santo, het kerkhof welks sarcophagen dateeren uit de klassieke oudheid.

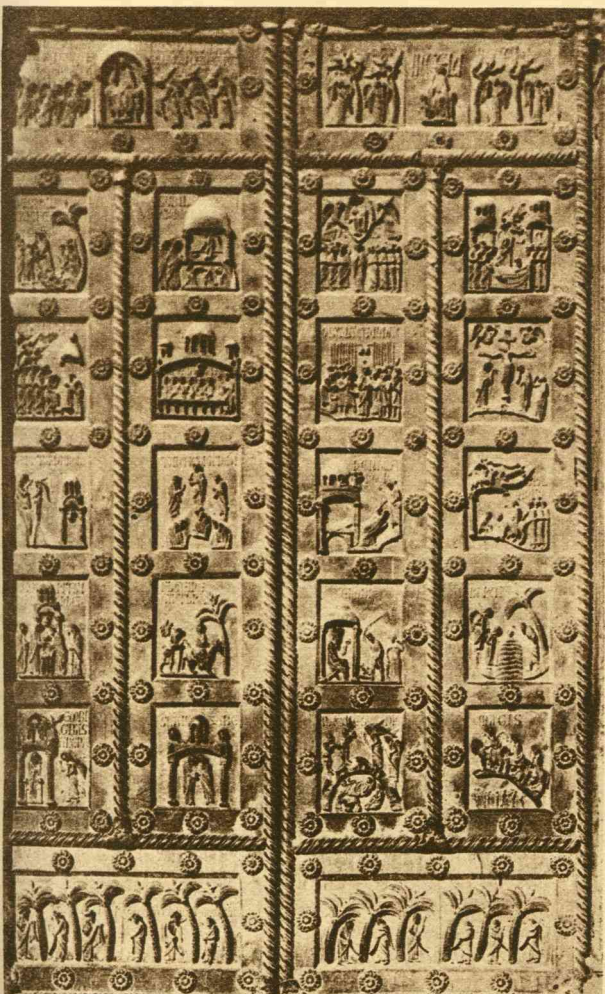
De gebouwen zijn vrijwel alle in denzelfden tijd gebouwd, en in denzelfden stijl. De zuilen met de Corintische kapiteelen zijn verbonden door den ronden boog, die den Romaanschen bouw kenmerkt. Vooral die Corintische kapiteelen zijn merkwaardig, want dit motief hebben de bouwmeesters van Pisa geïmiteerd van de oude sarcophagen, die zich op het Campo Santo bevonden.

De scheeve toren jubelde juist zijn klokkegalmen over ons uit toen we uit de tram stapten. De toren is meer merkwaardig dan mooi. Is het een gril geweest van den bouwmeester, of is de grond verzakt, wie zal het zeggen? Er is en wordt nog steeds veel over gediscussieerd, maar het laatste woord is nog niet gezegd.

De Dom is in één woord magnifiek! Sober in zijn Romaanschen stijl, die devoot is méér dan eenig andere, in het koorgewelf een groot mozaïek, de zware pilaren slechts versierd met de Corintische motieven. Men was nog bezig de Mis te celebreren; van achter uit den Dom had men een schoon gezicht op de kleurige misgewaden van de priesters, onder het gewelf met zijn mozaïek in goud en indigo-blauw en de donkere gele flikervlammen der kaarsen.

In het midden van den Dom hangt de lamp van Galileo, naar hem genoemd, omdat hij op 19-jarigen leeftijd de schommelingen gemeten heeft naar het aantal zijner polsslagen, en daaruit de conclusie van het isochronisme van den slinger getrokken heeft.

De hoofdingang van den Dom is aan den kant van het Battistero tegenover het koor, maar deze blijft, behalve bij plechtige gelegenheden, gesloten, men gaat gewoonlijk binnen door een zij-ingang. De deuren zijn Romaansche bas-reliëfs in brons, dateerend uit het eind van de 12de eeuw, met verschillende voorstellingen uit het leven van Christus. Ze zijn heerlijk in hun primitieven eenvoud, terwijl juist de deuren van den hoofdingang ons ver-

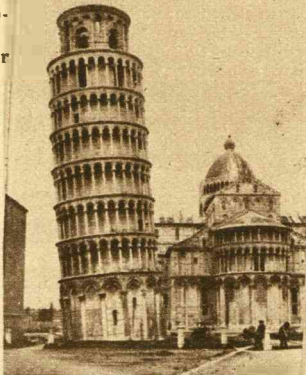

De deuren van den Dom.

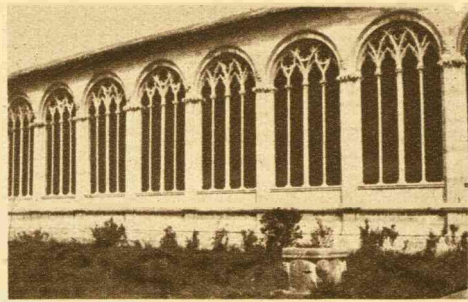
het Battistero, de geheel ronde Doopkerk. Het groote doopvont is in het midden van de kerk. Het is daarom zoo kolossaal, omdat men vroeger bij het doopen geheel onderdompelde; nu heeft men er een klein doopvont naast staan, waar de kinderen boven gedoopt worden.

De preekstoel is zeskantig en versierd met beeldhouwwerk in wit marmer door Niccolò Pisano (2de helft XIIIde eeuw), gedragen op zes kolommen in zwart marmer op de hoeken, en één midden.

Een van de merkwaardighe- kerk is haar be- Voor een lire ons iets voor,

De scheeve toren.

Detail van het museum aan het Campo Santo.

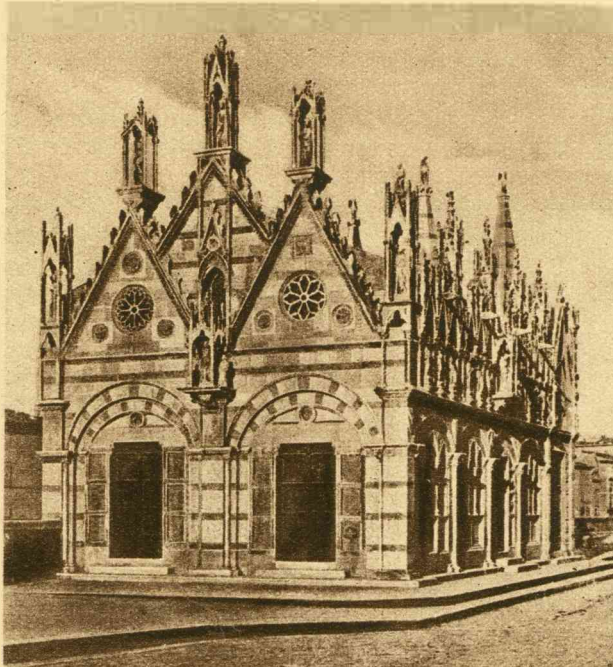
om ons de echo goed te doen hooren. Vier noten, die samen een accoord vormen, de een na de andere gezongen, worden door de echo overgebracht als één accoord, en dit dreunt nog een paar seconden na, ken geheel weg.

De Lamp van Galileo.

We verlaten werken uit de steken het gras-blaakt in de en begeven ons Santo, een enor-lengang, met een midden, begroeid heesters. Binnen gaanderij bevin-cophagen uit de heid, terwijl, er zandsteen en dateerend uit la-muren zijn ver-waarvan het de „triomf over geheel geïnspi-Divina Comme-grootsten dichter Deze fresco's, schreven aan An-schouwt men nu verschillende schilders van Pisa omstreeks 1350.

Het Campo Santo is tegenwoordig een museum, dat door de Italiaansche regeering onderhouden en verzorgd wordt; er worden

De Kerk van Maria delle Spine.

plaatsen in den bloetijd van de Renaissance-bouwkunst met veel krullen en een realistische opvatting van personen en momenten.

Heel onderaan zijn de twaalf discipelen afgebeeld, elk met zijn toepasselijk attribuut, onder wuivende, scheef-overhangende palmen. In het geheel zijn er vierentwintig voorstellingen, twaalf op iedere deur, om te voldoen aan het voor de Middeleeuwen heilige veelvoud van drie. De lijst tusschen de verschillende tafereelen is versierd met een kolom met spiraalmotief en rozen in bas-reliëf. Heel in de hoogte troont God de Vader tusschen zijn engelen.

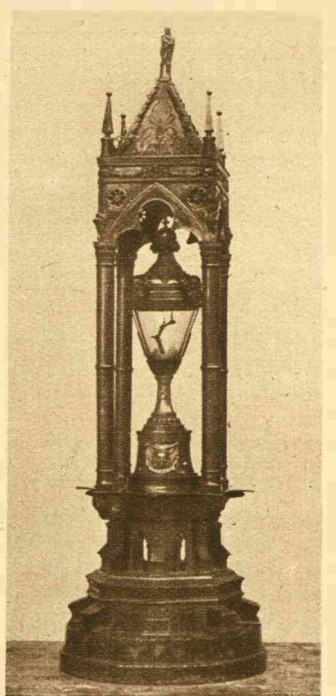
Van den Dom gaan we naar het Battistero, de geheel ronde Doopkerk. Het groote doopvont is in het midden van de kerk. Het is daarom zoo kolossaal, omdat men vroeger bij het doopen geheel onderdompelde; nu heeft men er een klein doopvont naast staan, waar de kinderen boven gedoopt worden.

De preekstoel is zeskantig en versierd met beeldhouwwerk in wit marmer door Niccolò Pisano (2de helft XIIIde eeuw), gedragen op zes kolommen in zwart marmer op de hoeken, en één midden.

merkwaardighe- kerk is haar be- Voor een lire ons iets voor,

geen overledenen meer bijgezet in de groote steenen sarcophagen, maar de stille rust is er en kan niet weggenomen worden; het gras blijft groen binnen de koele omheining van de muren, en de cypresen, donkergroen afstekend tegen het witte marmer van de boogvensters, getuigen van vervlogen eeuwen, van rust en vrede in den dood.

Pisa is klein, en als stad uitgestorven. Nog is de universiteit beroemd, maar het is niet levendig zooals Florence, het bezit geen machtige paleizen, en de Arno, die de stad in twee deelen verdeelt, heeft minder vertier. Aan de rivier, bijna in het water, ligt Santa Maria delle Spine, een kleine, wit marmeren gotische kapel. Van deze kade af voeren de kruisvaarders weg naar het Heilige Land, op deze plek stichtten ze een kapel, die is als een witte schrijn, om te bewaren het kostbaarste, wat ze hadden meegebracht: een doorn van de Doornenkroon. Nu is deze reliquie nationaal bezit en wordt bewaard in het Cla-

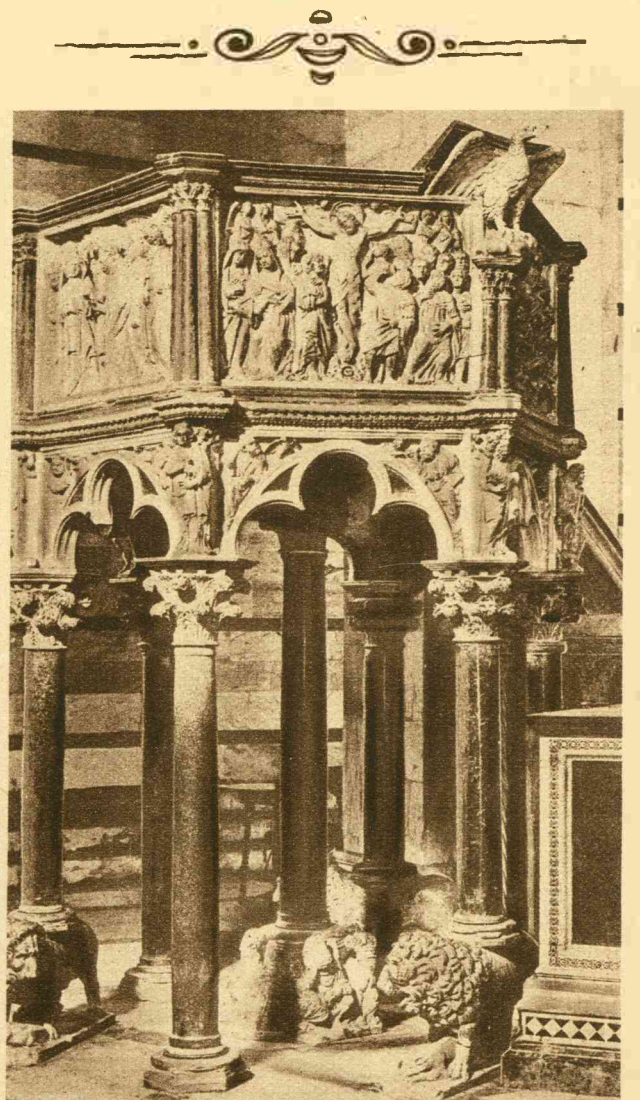
De Doorn uit den Doornenkroon.

rissen-klooster.

De kapel zelf is eenvoudig, maar als we even stil zijn, is het als hoorden we het trompetgeschetter, de lange zwaarden die kletterden, de rinkelen-de sporen, en we zien de heilige Ridders met devotie knielen in de kapel om den zegen te vragen, vóór ze wegzeilen naar het land, waar ze gaan strijden ter eere van Christus en zijn kerk.

De kruisridders hebben een aparte kerk gehad, die nog naar hen genoemd is, en die het teeken draagt, dat de ridders op den schouder hadden als ze uittrokken. Daar zijn alle schatten, die ze meegebracht hebben, verzameld, de wanden zijn versierd met Arabische kleeden en zonderlinge trofeeën. Op het plafond ziet men schilderijen van hun uitrustingen en achter in de kerk vindt men een stuk van een voorsteen, met de merkwaardige gebeeldhouwde festoenen, en in de rijkste kleuren beschilderd.

Pisa, eens waart ge groot, eens voeren uw schepen vanuit zee de Arno op; wij kunnen slechts mediteeren over uw vergane pracht en grootheid!

De preekstoel uit de Doopkerk.

VERMOEDENS VAN MISDAAD

door JERMYN MARCH

Geautoriseerde vertaling uit het Engelsch

30)

De dienst werd beëindigd met een preek, gehouden door een tam uitzienenden priester, die op den preekstoel sloeg en met zijn handen door de lucht zwaaide, toen hij alle zonden van de wereld opnoemde, terwijl zijn Zondags-school-kinderen hem met holle geduldige oogen aanstarden, en het verdere deel van de gemeente luisterde met de kalme toegevendheid van menschen, die waar voor hun geld krijgen, in den vorm van een gedegen preek.

Mrs. Carmichael bleef een heelen tijd geknield na den zegen, en het gezelschap van Ashwynne was de poort reeds uit, en waren Blanche aan 't begroeten, toen Helen en zij er bij kwamen.

„Ik heb Denys achtergelaten op het grasveld,” zeide zijn zuster, „waar hij lag te slapen. Hij heeft een groote schram over zijn gezicht gekregen, de domme jongen. Hij zegt, dat hij die gisteren opgelopen heeft, toen hij door het bosch wandelde — een braamstruik sloeg terug en raakte hem. Daarom voelde hij zich niet in staat, een Zondagmorgen-gemeente te ontmoeten, tentoonstellend wat er naar uitziet, de gevolgen van een Zaterdagavond-braspartij te zijn.”

„We waren ook bijna niet verschenen,” zeide Helen glimlachend. „Sandy had een van zijn meest luidruchtige buien en zag dieven en moordenaars achter iederen struik in den tuin. Het maakte moeder zoo angstig dat we beiden den halven nacht zijn opgebleven. Ik denk, dat we wel spoedig een protest zullen ontvangen uit het dorp, dat Sandy's nachtelijke aanvallen een vreemd licht werpen op de eerlijkheid van de bureu.”

Ze sprak luchtig, maar toch vond Blanche, dat Mrs. Carmichael er meer vervallen en schraal uitzag dan gewoonlijk in het heldere zonlicht, en dat er blauwe kringen waren onder de oogen van het meisje. Indien de dominee niet juist gekomen was, om Danvers en haar aan te vallen over de een of andere liefdadigheid, zou ze misschien nog iets anders hebben opgemerkt.

Het was aan Warriner overgelaten, om den vreemdeling aan de dames van het Dower House voor te stellen als „Graaf Arescu, gezant van Sarcovia te Londen”, en ook hij schrok bij de verandering van uitdrukking in het gelaat van de oudere vrouw. Haar bleekheid werd groen, en ze zag er afschuwelijk uit; haar moede oogen schenen voor een oogenblik verglaasd te zijn door den strijd, dien ze voerde, eer ze begreep.

Waarom dan in 's hemelssnaam was ze naar de kerk gegaan vanmorgen, wetend, dat ze dezen man zou hebben kunnen ontmoeten, indien hij haar zoo vreeselijk verschrikte? Het gaf hem een schok. Hij was er te vervuld van, om zelfs op Helen te letten, terwijl hij luisterde naar haar moeders stotterenden groet, en haar doodsbleek gelaat gadesloeg. Toen mengde zich ook het meisje met haar heldere stem in het gesprek, sprekend op zoo kalme, besliste wijze, dat slechts weinigen geraden zouden hebben, welk een moeite het haar kostte.

„Ik dacht, dat U tot de Grieksch-Orthodoxe kerk behoorde,” zeide zij, glimlachend met haar mond, maar niet met haar ernstige oogen. „Interesseert onze Engelsche kerk U genoeg, om U niet te vervelen onder den vrij langen dienst?”

„Alles wat Engelsch is, interesseert me,” antwoordde de Sarcoviër op zijn beurt glimlachend. „Zijn gewoonten, zijn mooie vrouwen” — hij maakte een kleine buiging tegen haar — „zijn legenden . . . o, vooral zijn verhalen! Het is een ontzaglijk genoeg voor me, mademoiselle, om hier in het hart van Uw wondervol land te zijn. Londen,” hij haalde zijn schouders op, „Londen is een wereldstad, vol politiek — een hoofdstad, niets meer. Er is zooveel, wat het gemeen heeft met alle hoofdsteden. Mijn eigen bijv. . . . hebt U ooit mijn land bezocht, Mademoiselle?”

Mrs. Carmichael antwoordde voor haar dochter. „De laatste jaren hebben mijn dochter en ik nogal veel gereisd,” zeide ze haastig, „maar ik ben bang, dat we uw mooi land niet zoo goed kennen als de andere landen.”

„. . . . daar Sarcovia,” kwam Warriner nu in 't ge-

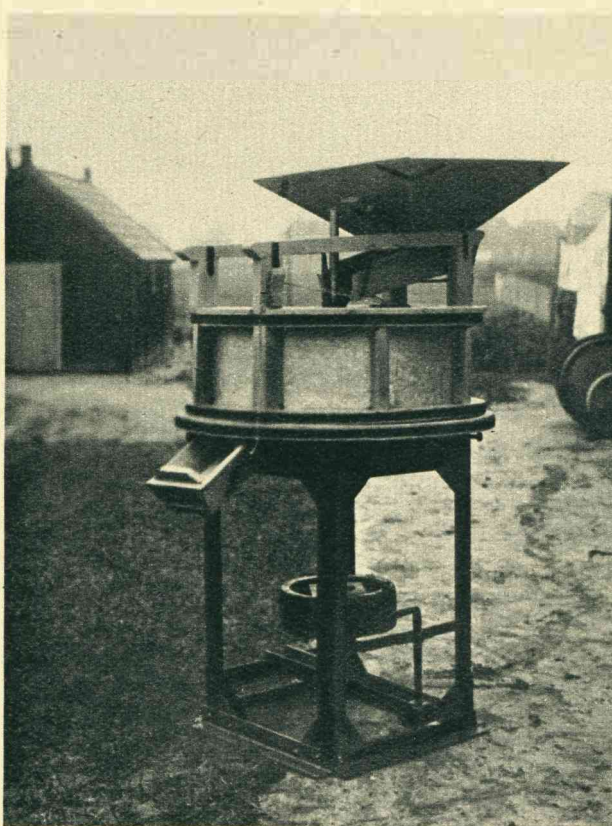
sprek, „U neemt me toch niet kwalijk, dat ik 't zeg, niet altijd veilig is voor vreemdelingen om te reizen.”

De graaf schudde het hoofd.

„Dat is, geloof ik, wel het denkbeeld bij andere volken,” zeide hij spijtig, „en ik ben inderdaad zeer verdrietig, als ik denk, waar het ons van berooft. Maar alles zal beter worden . . . ongetwijfeld. — Het wordt reeds beter. Ik ben geen groot politicus; ik geloof niet erg in Uw conferenties en verdragen. Ik geloof, dat de groote verlossing zal komen door de broederschap van het verleden — de legenden, de literatuur van alle Europeesche staten, die zoo'n gelijkenis vertoonen met elkaar.”

Hij sprak buitengewoon geanimeerd. Zou hij een oprecht idealist zijn, dacht Jim Warriner, of slechts een handig tooneelspeler? Hij was niet de eenige, die zich dat afvroeg.

„Het is mogelijk, dat hij van niets weet,” zeide Mrs. Carmichael half tot zichzelf voor den vierden keer, toen zij en Helen langzaam naar huis terugwandelden. Zeer langzaam zelfs, want de oude vrouw voelde zich letterlijk uitgeput. Deze nieuwe schok had haar doen beseffen, dat zij oud was, dat het geheim,

De plaatsvervanger van de oude korenmolens

die de een na den ander gaan verdwijnen. Met dit molentje, dat electrisch gedreven wordt, kunnen de landbouwers zelf, nu bijna overal stroom geleverd wordt, hun koren malen.

dat zij gedurende zestien jaren had bewaard, zwaar op haar woog, juist nu het gevaar zoo dreigde.

Blanche was meegegaan naar Ashwynne voor de lunch. Jim in een klaaglijke stemming had niet veel moeite gehad, haar te bewegen hem bij te staan om den vreemdeling bezig te houden. Danvers had de Carmichaels aangeboden, ze met den auto terug te brengen, maar Mrs. Carmichael had geweigerd. Ze zeide, dat het zoo benauwd was in de kerk, en dat ze hoofdpijn had en 'n wandeling juist prettig zou vinden.

„Het is toch mogelijk, dat hij niets weet,” herhaalde zij, „dat de inbraak het werk is geweest van menschen zonder officieele machtiging. Het is zelfs mogelijk . . .” ze brak af, getroffen door dezelfde gedachte als Jim Warriner, dat graaf Arescu misschien in zijn hart een aanhanger van de vorige dynastie was . . . ?

Helen zeide niets. Ze had haar eigen moeilijkheden om over te tobben. De komst van den Sarcoviër, hoewel die haar moeder blijkbaar verontrustte, schenen de zaken niet erger te maken, dan zij nu waren, en de volgende woorden van haar moeder drukten de omstandigheden vrij helder uit in haar oogen.

„Er is niets aan te doen, van welken kant men de zaak ook bekijkt,” zeide de oudere vrouw zwaarmoedig; „als hij niet de onschuldige, vriendelijke man is, dien hij voorgeeft te zijn, dan kunnen wij niets doen, dan op onze hoede zijn. Weggaan zou alles slechts kunnen verhaasten.”

Terwijl ze zoo zwiingend voortwandelden, gingen ze voorbij de Berrick Arms, waar de Fransche schilder in de schaduw van den grooten eik zat. Hij bleef dien dag liever in de schaduw. Hij had barstende hoofdpijn; een groote buil, onder zijn stug zwart haar maakte, dat het dragen van een hoed zeer pijnlijk was. Even buiten het Dower House vonden ze Sir Denys, die tegen het open hek leunde en afwezig het dolle spel

van Sandy met zijn terrier gadesloeg. Hij kwam naar de beide vrouwen toe met een ongewoon ernstige uitdrukking op het gelaat.

„Uw zuster is op Ashwynne gaan lunchen,” vertelde Mrs. Carmichael hem. „Blijft U liever hier en luncht met ons mee?”

Ze glimlachte, toen hij het gretig aannam. Ze begon veel van den jongen man te houden, van wien zij eens gezegd had „bijna zoo goed als een Schot te zijn”

„Ik ga rusten tot aan de lunch,” voegde ze er aan toe, „Helen zal U moeten bezighouden.”

Ze liet ze achter in de zitkamer; en de deur was nauwelijks gesloten, toen Sir Denys, die ongeduldig bij het raam had staan wachten, naar Helen ging, die op de sofa zat, en verveeld met een kostbare hoedepen door haar grooten, met rose bloemen bekransden hoed priemde. Hij knielde bij haar en nam haar beide handen in de zijne.

„Lieveeling, ik heb je wat te vertellen,” zeide hij. Zij trok haar handen voorzichtig weg, en zijn bruin-gebrand gezicht tusschen haar koele handen nemend, keek zij recht in zijn eerlijke oogen, met haar heele hart uitgedrukt in de hare. Hoe lief was hij! Iedere zenuw trilde, toen zij hem aanraakte.

„Je hebt ook nog een vreeselijke schram op je gezicht,” merkte zij argeloos op, en bukkend, legde zij haar zachte lippen op de schram.

Zijn verhaal was niet te volgen, het was onverstaanbaar en voor een paar oogenblikken was spreken overbodig en onmogelijk tusschen hen. Maar Helen, met blozende wangen en stralende oogen, bevrijdde zich uit zijn armen.

„Dit is heelemaal verkeerd,” zeide ze weinig overtuigend.

„Maar ik kan nu zooveel gemakkelijker vertellen,” zeide hij weinig berouwvol. „Lieveeling, ik heb mijn woord gehouden, ik heb niemand het bosch hier laten bewaken, maar ik heb zelf gedurende vijf nachten gewaakt.”

„O, Denys,” ze hijgde even verschrikt.

„En er gebeurde niets, tot dezen laatsten nacht,” ging hij vlug door. „Vannacht,” — zijn toon was scherp — „heb ik deze schram opgelopen, en iemand anders heeft een gemeenen slag op zijn hoofd gekregen en die goede arme Sandy . . . was bijna vergiftigd.”

„Vergiftigd?” Ze herhaalde de woorden fluisterend, doodelijk verschrikt. „O . . . daar had ik nooit aan gedacht.”

„En ik denk, dat zij er wel niet meer over zullen denken,” zeide hij.

„Was er dan meer dan één?” vroeg zij ernstig. Hij vond, dat ze het erg rustig opnam. Hij zat zich zelfs te verbeelden, dat er een opluchting was in haar zachte stem. Ze was toch ontzettend flink, dat mooie lieve meisje van hem.

„Er waren er twee dezen keer,” zeide Sir Denys, en ging door een verslag te geven over de opwindende wijze, waarop hij den nacht doorgebracht had. Ze maakte geen opmerking, toen hij zijn verhaal vertelde, behalve toen hij even sprak over zijn worsteling met den veel sterkeren schurk. Toen, terwijl ze naast hem op de sofa zat, drukten haar zachte vingers de zijne steviger.

„Je zou vermoord kunnen zijn geworden, Denys,” fluisterde ze angstig.

„O, ik geloof niet, dat hij erop gesteld was, me te vermoorden,” zeide hij met kalme zorgeloosheid. „Als hij dat geweest was, zou hij niet zoo vlug zijn weggerend. Het was een vrij zware kerel, en men kan niet veronderstellen, dat hij op zoo'n tocht zonder wapen zou uitgegaan zijn. Neen, ze wenschten niets met mij te doen, Helen . . . Ik vraag je, bij den Hemel, wat willen ze?”

Ze schudde haar hoofd.

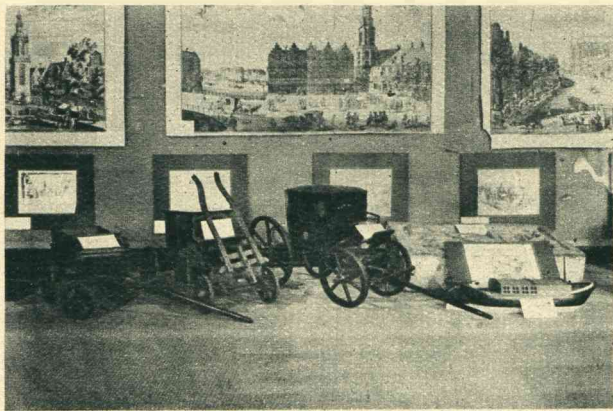
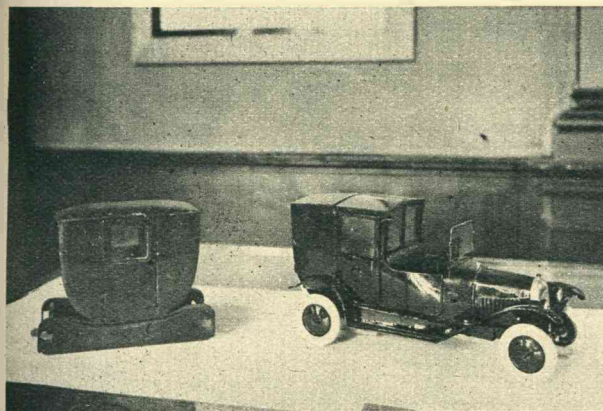
„Ik wilde dat ik zelf volkomen zeker was,” zeide ze hopeloos. „Denys, schat,” er was opnieuw ongerustheid in haar stem, „zul je er niemand iets van vertellen? Het geeft niets, om de politie er weer mee in kennis te stellen — dat is geen zaak voor hen.”

„Ik weet, dat je moeder er ook zoo over dacht,” zeide hij somber. „Het lijkt mij toch niet goed. Als deze kerels in de buurt rondhangen, dan zou de politie toch in staat moeten zijn, om ze te vangen.”

Maar Helen was niet te overtuigen op dat punt, hoewel zijn beschrijving van den dikken kerel, dien hij achterna gezeten had, voor het oogenblik haar angsten gestild had, dat de ongeziene wachter die het Dower House begluurd had, Henry Blake zou hebben kunnen zijn. Hij zag dat zijn aanhouden haar nog meer bezorgd maakte, maar haar besluit niet deed veranderen, en hij stelde zichzelf tevreden, door haar te doen beloven, dat hij een man van Axeton mocht laten komen, om bellen tegen inbrekers aan alle deuren en ramen te bevestigen.

(Wordt vervolgd)

UIT HET VOLLE LEVEN

De Verkeerstentoonstelling te Amsterdam

In verband met het feit, dat het verkeer in de hoofdstad honderd jaar onder controle is van de Verkeerspolitie, heeft deze in het Stedelijk Museum een tentoonstelling ingericht, betrekking hebbend op het verkeerswezen. Hierboven een drietal foto's, op de expositie gemaakt. Links: Het oudste Amsterdamsche vervoermiddel, de z.g. „Smeerlap” en de moderne „Atax” Midden: vervoermiddelen uit de oude doos. Rechts: een klein gedeelte van de in ons land in gebruik zijnde waarschuwborden, bijeengebracht met het doel erop te wijzen, dat eenheid in vorm en kleur bij deze borden gewenscht is.

Ajax—H.B.S. 1—1

Een interessant snapshot uit dezen spannenden voetbalwedstrijd, welke Zondag i.l. te Amsterdam is gespeeld.

Excelsior-Westerkwartier

Een moment-opname uit den korfbalwedstrijd Excelsior—Westerkwartier (A'dam), die door eerstgenoemde club met 4—2 gewonnen werd.

Ajax—H.B.S. 1—1

Nog een moment uit bovengenoemden wedstrijd.

C. J. Gonnet †

Te Haarlem is, 83 jaren oud, overleden de heer C. J. Gonnet, bekend oudheidkundige en oud-archivaris van het Rijk, de provincie Noord-Holland en de gemeente Haarlem.

Dr. J. Th. Bornwater

te Overveen, die den 12en Februari i.l. den dag herdacht, waarop hij zich voor 40 jaar als arts in die gemeente vestigde.

W. Koolman †

Te Koedijk is op 65-jarigen leeftijd overleden de heer W. Koolman, sinds 33 jaar ourgemeester en secretaris dezer gemeente.

J. v. d. Werf

De heer J. v. d. Werf, stationschef aan het station Doklaan te Amsterdam, heeft tegen 1 Maart a.s. ontslag gevraagd uit den dienst.

Mevrouw Booth,

de echtgenote van den generaal van het Leger des Heils, heeft in Den Haag en Amsterdam een serie lezingen gehouden.

Ir. M. H. Damme,

directeur-generaal der P. T. T. is gedurende de maand Februari afwezig in verband met een geschil met den Minister van Waterstaat.

Ds. Joh. Jansen

Predikant der Gereformeerde Kerk te Wierden, herdacht den 10en Febr. zijn 25-jarige ambtsbediening.

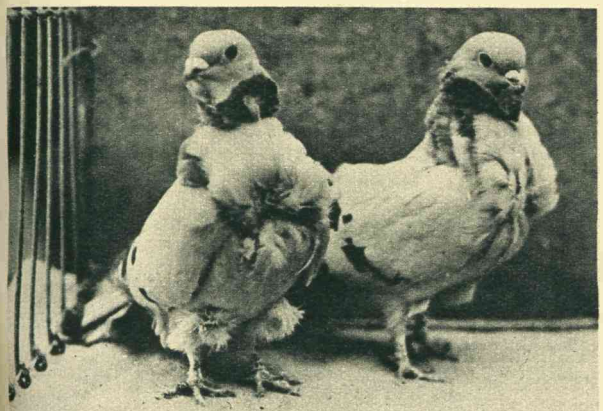
Dr. P. J. Kintz,

een bekend geneesheer te Amsterdam, is plotseling op 73-jarigen leeftijd overleden.

Mr. H. Verkouteren

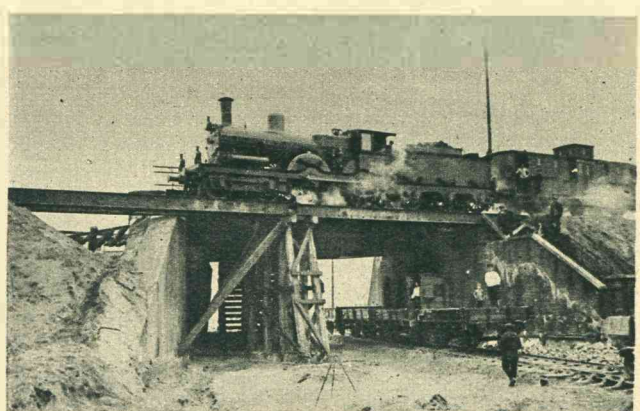
lid der Eerste Kamer en voorzitter van de gewestelijke Landstormcommissie „Stelling Amsterdam” hoopt 15 Maart a.s. den 70-jarigen leeftijd te bereiken.

Van de Nationale Pluimveetentoonstelling te Baarn
Een tweetal Chineesche Meeuwtsjes.

Het Carnaval in Den Bosch
„Prins Carnaval” begroet den populaireren tamboer-majoor van het muziekcors Goulmy en Baar.

Het spoorwegviaduct te Beugen,
dat door de overstromingen in Januari vernield werd, wordt thans hersteld. Er is een noodbrug aangelegd, waarover de treinen slechts zeer langzaam passeeren mogen.

ONZE DAMES-RUBRIEK

ONDER REDACTIE VAN AMY VORSTMAN-TEN HAVE

Bijzondere Melkpreparaten

Hiermede worden bedoeld preparaten van melk, die zoodanige verandering ondergaan heeft, dat zij meer in 't bijzonder dienen kan voor speciale doeleinden, als voedsel voor zieken, zwakken en zuigelingen.

Hiertoe behooren:

1°. Kefir en yoghurt, beide oorspronkelijk uitheemsche producten, door gisting van melk verkregen. Het grondproduct van den kefir is de kumys, een gegiste, mousseerende drank uit de melk van het steppenpaard; van oudsher wordt het bereid door de Kaukasische bergvolken. Een dergelijk product uit koemelk is de kefir, welke, aanvankelijk eveneens en op groote schaal in Zuid-Oost-Rusland bereid, zich langzamerhand verbreid heeft over Midden- en zelfs West-Europa, en die vooral in Duitschland groote bekendheid verworven heeft door zijn uitstekende diëtetische eigenschappen.

Voor de bereiding heeft men de zoogenaamde kefir-korrels nodig, welke in gedroogden toestand in den handel voorkomen en die bestaan uit gistcellen en verschillende soorten van bacteriën. Deze brengen meerdere omzettingen in de melk teweeg: de melksuiker wordt gedeeltelijk in melkzuur, gedeeltelijk in glucose omgezet, welke laatste door de gistcellen in alcohol en koolzuurgas gesplitst wordt, terwijl het eiwit ten deele gepeptoniseerd wordt. Het product van deze omzettingen is een zwak prikkelende, mousseerende en frisch zuur smakende drank, waarin de caseïne in zeer fijne vlokjes gestremd is, en die dus zeer licht verteerbaar moet zijn. Ook schijnt hij in betrekkelijk groote hoeveelheden te kunnen worden opgenomen, waardoor hij aanbevolen wordt bij voedings- en digestiestoornissen, en althans vóór 1914 zeer veel in Rusland en Duitschland voorgeschreven werd.

De bereiding is echter nogal omslachtig en vereischt naast groote zorg goede verse korrels, die men, althans in ons land, niet gemakkelijk kan krijgen. Door een en ander is het gebruik en de bereiding van kefir hier zeer beperkt gebleven, waarbij nog komt dat de yoghurt in het begin dezer eeuw met veel reclame haar intrede in ons land gedaan heeft en een groote populariteit heeft verworven.

De yoghurt (yaoert) is een preparaat, dat in Bulgarije en andere Balkanstaten inheemsch is en daar door natuurlijke gisting uit koe- of schapemelk verkregen wordt. Door middel van het zoogenaamde „mayaferment“, dat uit ingedampde gedroogde yoghurt bestaat, is het gelukt de yoghurt kunstmatig in West-Europa te bereiden. Een maatschappij te Parijs, de „Société de la Maya bulgare“ heeft dit product in den handel gebracht en heeft er op zoo handige wijze reclame voor weten te maken (o.a. door aan het gebruik een verlengden levensduur toe te schrijven, waarbij zelfs de naam van Metchnikow gebruikt of misbruikt is geworden), dat de yoghurt spoedig een groote bekendheid verworven heeft en dank zij haar goede eigenschappen ook behouden heeft.

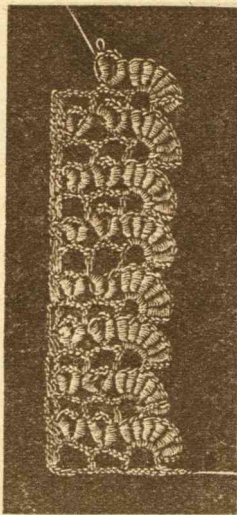
De bereiding is eenvoudig: de melk wordt gekookt, afgekoeld tot 45—50° C. en geënt met het mayaferment (1 theelepel op 1/4 L. melk) of met 1% goede yoghurt van

Toque-model van fluweel met gedrapeerde crêpe de chine.

Kantje in omwoelde stokjes uitgevoerd

In dwarstoeren heen- en teruggaand te haken.
Materiaal: wit haakgaren No. 80 D.M.C. Voor een omw. st. wordt de draad tienmaal om de naald geslagen.

Opzetsel: 22 kett.; 1e toer: 1 st. in den 5en kett. terugsteken (van af den laatsten kett. tellend), driemaal telkens 5 kett., 1 st. op den zesden kett., dan 4 kett., omk. 2e toer: 6 omw. st. om de kett. van het eerste gaatje, dan * 1 omw. st. in den 3en kett. v. h. naastbijz. gaatje, 3 kett., 1 omw. st. in denzelfden kett., vanaf * herhalen, 1 st. op het naastbijz. st., 1 st. op den naastbijz. kett. van het st. van kett. tusschen het 2de en 3e toer: 1 st. op het 2e st., * 5 kett., 1 st. in den kett. tusschen het 2de en 3de volg. omw. st. der laatste groep, 4 kett., omk. Nu van af den 2en toer steeds herhalen.

den vorigen dag. Zij moet nu gedurende 8 à 12 uur op een temperatuur van $\pm 45^{\circ}$ C. gehouden worden; 't best geschiedt dit in een broedstoof, of in een waterbad, dat men door een klein vlammetje op temperatuur houdt, of ook — minder goed — in een hooikist. Hierna moet zij zoo snel mogelijk afgekoeld worden. Het resultaat is een frisch zure drank, waarin ook de caseïne fijnvlokkelig gestremd is, maar waarin geen alcoholische gisting heeft plaats gehad. De bekende dikke yoghurt wordt verkregen door de melk, nadat zij gekookt is, tot op de helft van haar volume in te dampen, wat uit den aard der zaak het best in vacuo geschiedt. De omzetting van de melksuiker in melkzuur wordt in dit geval toegeschreven aan de inwerking van drie soorten van melkzuurbacteriën, waarvan de *Bacillus bulgaricus* de voornaamste is en die alleen in samenwerking met elkaar dit resultaat geven. Ook bij de yoghurt heeft men te doen met een lichtverteerbaar preparaat, dat een gunstigen invloed schijnt te kunnen uitoefenen op de in den darm aanwezige bacteriën-flora en op de door deze ontwikkelde producten.

Ofschoon de waarde van yoghurt — vooral door de reclame — wel zeer overdreven is, en vele deskundigen dezelfde gunstige werking ook aan karnemelk toeschrijven, is zij toch een preparaat, dat in bijzondere gevallen, ook om haar aangename zacht-zuren en aromatischen smaak en haar groote voedingswaarde, als zij ingedampt is, aanbeveling verdient.

Yoghurt kan niet lang bewaard worden.

2°. Melk voor lijders aan suikerziekte, waaraan de melksuiker geheel of gedeeltelijk onttrokken is.

3°. Gehomogeniseerde melk. Dit is melk, die in een bepaalde machine onder zeer hoogen druk, door uiterst fijne openingen tegen een agaatsteen geperst wordt, waardoor de grootere vetbolletjes als het ware stuk geslagen worden, zoodat nu alle vetbolletjes ongeveer denzelfden diameter hebben. Daar bij het opkomen alleen de grootere vetbolletjes opstijgen, doet dit verschijnsel zich bij de aldus behandelde melk niet meer voor, zij blijft „homogeen“. Deze bewerking zou de melk voor bepaalde gevallen nog lichter verteerbaar maken dan zij al is. In de praktijk

wordt de gehomogeniseerde melk echter vooral gebruikt als grondstof, behalve voor de gesteriliseerde melk, voor de bereiding van gecondenseerde melk en van yoghurt, althans daar, waar men over de kostbare machine, die er voor noodig is, beschikt.

4°. Melkpreparaten voor zuigelingen. Van deze zijn er talrijke soorten in den handel, waarvan het zeer moeilijk is de waarde te bepalen, omdat de samenstelling in de meeste gevallen niet bekend is. Bovendien behoort de beoordeeling van deze preparaten tot het terrein van den medicus, zoodat wij ons van een min of meer critisch overzicht zullen onthouden.

Het komt maar al te vaak voor, dat het natuurlijke voedsel aan het kind ontbreekt en dus vervangen moet worden. In ieder geval op zichzelf zal dan gezocht moeten worden naar het voedsel, dat zich 't best aanpast aan de behoeften van den zuigeling. Hier zal, zooals vanzelf spreekt, de leek niet zelfstandig handelen, maar den raad inwinnen van kinderarts of huisarts. Deze zal dan hebben uit te maken, of men zelf het voedsel uit melk, soms wel uit karnemelk, naar bepaalde voorschriften, zal bereiden of dat men gebruik zal maken van een der in den handel voorkomende preparaten, zooals zij in ons land bereid worden, o.a. in de melkfabrieken Nutricia en Berkendael.

Oud-hollandsche wijsheid

Eendracht.

De heilige Eendracht is het zout,
Dat huis en stad in wezen houdt.
Zij stelt d'oneffenheên gelijk,
En baert een goddelijk muzyk,
Het welk den geest en 't lijf verheugt.
Een wijze kent en eert haar deught.

Eeuwigheid.

Leer dan reizen, met gepeizen
Naer pallaizen, uit het slick
Dezer werrelt, die zoo dwerrelt.
Eeuwich gaet voor oogenblik.

Gemoedskalmte.

Geluckigh is een vast gemoedt,
Dat in geen blijde weelde smilt,
En stuit, gelijk een taeie schildt,
Den onvermybren tegenspoedt.

Gelyckheit.

Gelyckheit paert zich best en vreedzaam by malkandere.
Gelyckheit niet van goet en staet, maer van gemoedt.
Gelyckheit van gemoedt best vrede en vrientschap voedt.

Jonge kinders moeten spelen,
Of van pijn en sieckte quelen.

Dat een ieder niet leve voor zich en zijn tijdstip
van heden, maar voor allen, en voor de toekomst.

Eenvoudige chique voorjaarsmantel van diagonaal stof, even wijduitlopend ter weerszijden.

Zeer fraaie middagjapon van rookgrijze crêpe georgette met onderjapon van parelgrijs met oranje foulard zijde. De overjapon heeft kunstig ingelegde punten van crêpe georgette.

HET GOUD DER NEVELBERGEN...

Een roman uit Canada door Emil Droonberg

Geautoriseerde vertaling door
J. P. WESSELINK-VAN ROSSUM

3)

In plaats van in een tent te wonen, had ik daarom een blokhut voor mij gebouwd, die men in den winter toch slecht kan ontberen. In den herfst was ik natuurlijk eerst nog eens thuis geweest om verschillende monsters van steensoorten te doen analyseeren en mijn winteruitrusting met de noodige vallen bij elkaar te brengen.

Nu, ik was nu alweer opnieuw twee maanden in de streek en had evenmin vreemde vallen als vreemde sporen ontdekt. Een andere trapper met wien ik het eens had moeten worden over de wederzijdsche grenzen van ons gebied, was hier dus niet te vinden. Ik had daarom mijn trapline ¹⁾ met tachtig, misschien ook wel honderd mijlen vergroot en maakte alle tien dagen mijn ronde. Ik bezocht mijn vallen niet graag menigvuldiger, want de mensche-lijke reuk blijft altijd dagen lang hangen en dan blijven de dieren uit de buurt van die plaats."

"Hadt u een span honden?"

"Ik had een toboggan ²⁾ met vijf huskies. Het waren bijzonder goede dieren, zoo verstandig en volhardend, als men maar wenschen kan, maar zoo wild dat ik het geen vreemde had durven aanraden hen te dicht te naderen. Ze zouden zelfs mij verscheurd hebben, als ik niet altijd een ruim gebruik van mijn lange zweep gemaakt had en niet zoo waakzaam geweest was als een dierentemmer in een circus. Ik vreesde alleen maar, dat mij een ander span in den weg zou kunnen komen. Dan had ik hen niet langer in bedwang kunnen houden. Des avonds moest ik hen afzonderlijk met een ketting aan diverse boomen vastleggen, anders zouden er den volgenden morgen wel een of misschien twee ontbroken hebben en slechts eenige bloedige sporen in de doorwoelde sneeuw zouden aantoonen waar zij gebleven waren. Twee van hen waren niet zoo slim als de anderen en misschien was het aan den ketting leggen voor hen niet noodig geweest. Had ik dit evenwel nagelaten, dan zouden de anderen zich den volgenden morgen uit woede over deze bevoorrechtiging op hen geworpen hebben en ze zouden hen verscheurd hebben, voor ik het had kunnen verhinderen."

"Ja," zeide ik, "ik heb ook de noodige ondervinding opgedaan met huskies. De wildsten zijn altijd de besten, altijd aangenomen, dat men een goeden aanvoerder heeft, die den anderen respect weet af te dwingen."

"Daar haperde het bij mij wel wat aan," hernam Warren. "Ik wil niet zeggen, dat mijn aanvoerder niet deugde, maar het ontbrak hem nog aan de noodige ervaring. Oorspronkelijk had ik zes huskies. Ik had ze in Juneau, tot waar ik de reis per boot gemaakt had, gekocht. Op weg naar mijn trappengebied was ik dichtbij een paar Indianenhutten gekomen, van wier bestaan ik pas een vermoeden kreeg, toen zich verscheidene vreemde huskies met luid kampgehuil op de mijne stortten."

Daardoor ontstond, zooals u denken kunt, een ware vechtpartij. Toen we hen eindelijk op de vlucht geslagen hadden — en ik kan u verzekeren, dat ik daarbij wakker met mijn zweep geholpen had — lag een van de Indianenhonden, maar ook mijn aanvoerder, dood in de sneeuw. De anderen likten hun wonden, er zich mee troostend, dat de ontkomen Indianenhonden ook hun deel gekregen hadden.

Dit gevecht was mij overigens tot groot nut bij mijn honden, zooals ik u zoo dadelijk vertellen zal. Ik had hun partij genomen en mij daardoor tot zekere hoogte tot hun kameraad gemaakt. We vormden nu een soort eenheid om zoo te zeggen, een soort of- en defensief verbond. U kunt niet gelooven, wat het iemand helpt,

als zijn huskies zulk een gevoel koesteren. In het begin deed zich dat slechts ten opzichte van mij gelden. Onder de honden zelf zag de zaak er inmiddels nog eenigszins anders uit.

Dat kwam, omdat ik nu een anderen aanvoerder moest kiezen. Van rechtswege had ik daartoe den hond moeten nemen, die tot nu toe nummer twee geweest was en die had hierop ook bepaald gerekend. Ik koos den derden, die mij geschikter toeleek, maar deze had de fout begaan vroeger al te gemeenzaam met de anderen te zijn en nu verviel hij weer in een andere fout, door te streng te zijn. Zoo iets gaat maar niet zoo opeens. Hij was eerezuchtig en werkte den geheelen dag hard en onverdroten door, maar hij had er geen slag van dit eveneens van de anderen gedaan te krijgen. Als een span honden aan de hoogste eischen zal voldoen dan moet het van één wil bezielde zijn. Hier ontbrak het noodige respect voor den aanvoerder. De anderen wilden hun nieuwen aanvoerder absoluut niet als zoodanig erkennen. Wanneer hij hen daartoe wilde dwingen, dan weerstreefden zij hem openlijk, doch nog meer in stilte. Vooral de tweede. De oeproofde in zijn verbittering, dat hij voorbijgegaan was, hem steeds een poets te bakken. Als het er op aankwam, dat zij gelijkmatig aantrokken, kon Moody, zoo heette de nieuwe aanvoerder, er zeker van zijn, dat zij ongelijkmatig hun krachten inspanden.

Dat maakte hem natuurlijk ziedend van woede en als ik hem 's avonds uitspande, viel hij als een razende op de boosdoeners aan en bestrafte hen heftiglijk. Hij

Het geweld van den storm was toegenomen, en ik begon ongerust te worden.

was sterker dan wie ook van de anderen. Dat was ook een van de redenen, waarom ik hem tot aanvoerder gekozen had, want nergens geldt het recht van den sterkste meer dan in de wildernis. Doch de tweede hond, die zich in zijn eerezucht gekrenkt gevoelde, kwam telkens dengene, dien hij aanviel, te hulp. Zoo was er iederen avond een vechtpartij en van mijn vijf huskies zou zeker weldra niets anders overgebleven zijn dan een paar staarten, als ik geen einde aan de zaak gemaakt had, door 's avonds ieder afzonderlijk aan een ketting te leggen. Ik had dat evenwel pas gedaan, nadat Moody de gelegenheid gehad had zijn recht op de leiderspost tegenover Swift, den tweeden hond, te bewijzen. Hij had hem eens zoo toegetakeld, dat hij jankend in de sneeuw lag en om genade smeekte, terwijl de anderen met schijnbaar zeer gemengde gevoelens en ingetrokken staarten om hem heen stonden en het niet meer waagden een kik te geven.

Van dien tijd af aan ging het beter. Moody werd nu pas gerespecteerd en daar hij zelf ook iederen dag meer en meer leerde, dat blinde ijver slechts schaadte, had ik spoedig een team ³⁾, waarmee ik tevreden kon zijn. Die beesten hadden hun magen zoo getraind, zeg ik u, dat ze uit een minimum voedsel een maximum van energie konden verwerken. Ze hadden van oude Indiaansche sandalen kunnen leven, en ik geloof, dat ze dit bij hun vroegeren meester ook meer dan eens hebben moeten doen, want die maakte reizen van zeshonderd tot duizend mijlen ver, tot heel naar Alaska."

De beschrijving van zijn span huskies was eigenlijk niet dat, wat ik van Warren had willen hooren. Voor menschen evenwel, die dikwijls met hondesleden gereisd hebben en voor wie in de verlaten streken, waardoor de reis meestal voert en onder al de toevallige gebeurlijkheden, waaraan zij daarbij zijn blootgesteld, een goed span honden dikwijls een levenskwestie wordt, bieden de huskies een onuitputtelijk thema voor gesprek aan. Ik wachtte mij dan ook wel hem daarvan af te brengen, of hem in de rede te vallen, toen hij nu even ophield om met een paar krachtige trekken den brand weer in zijn pijp te brengen.

"Behalve mijn blokhut, die mijn eigenlijke woning vormde, had ik op geregelde afstanden van elkaar op verschillende plaatsen in mijn trappersgebied hutten

gebouwd, waar ik in geval van nood een nacht kon doorbrengen. Ik had ze ook van een windschut voor de honden voorzien. Dat was noodig, omdat ik de honden vastlegde. Als ze vrij rondloopen, woelen zij zich eenvoudig in de sneeuw in. Hier kunnen wij weer hun eigenaardig instinct betrachten. Zij weten immers heel precies van welken kant den anderen morgen de wind zal blazen. Van welke richting dit ook moge zijn, ze zullen er zich steeds aan de lijzijde van bevinden, zoodat het kleine gat, dat ze open gelaten hebben om adem te halen, niet kan dichtwaaien.

Nu, het was op een morgen in Januari. Ik was op een van mijn gewone rondes en had al vroeg, wat men dan in deze hemelsbreedte in den winter vroeg noemt — een van deze hutten verlaten. De naastbijgelegene was er ongeveer vijf en twintig mijlen van verwijderd en ik rekende er op, nadat ik al mijn vallen in dit traject bezocht had, er tegen den avond nog tijdig aan te komen.

De dag was somber en de lucht betrokken. Een ijzige, door merg en been snijdende wind, streek met het woedende blazen en fluiten, dat hij daar boven altijd op zulk een ellendigen toon laat hooren, over de sneeuwvelden.

Ik vertrouwde het weer niet. Het zag er uit naar sneeuw. Ten slotte kan een trapper evenwel niet bij ieder voortteeken van slecht weer thuis blijven. Ik was er dus na het ontbijt, nadat ik den voorraad hout vernieuwd had, op uitgetrokken.

Met een soort van verbeten, verkropte woede jegens den snijdenden wind liep ik op mijn sneeuwschoenen naast de toboggan.

Tot den middag ging de zaak heel goed, maar de lucht was dikker geworden en had zich gevuld met sneeuwstof, waardoor de wind heenveegde als een helsche furie. Een tijdlang kon ik mijn trail nog volgen of vond het ten minste nog telkens terug, al was het ook op vele plaatsen verwaaid. Het geweld van den storm was toegenomen en ofschoon ik mij niet meer ophield met mijn vallen na te zien en er alleen op bedacht was, zoo snel mogelijk mijn naastbijzijnde hut te bereiken, begon ik toch ongerust te worden.

Ik rekende uit, dat ik nog een afstand van tien of twaalf mijlen had af te leggen. Spoedig was de trail geheel weggewischt en ik moest nu voortdurend voor mijn honden uitloopen om een pad voor hen te maken. Van mijn vroegere rondes was de streek mij tamelijk goed bekend, maar reeds op een afstand van twee of drie schreden deed het warrelende ijsstuifsel de boomen en andere merkteekens aldoor kleiner worden en wel van onderen af naar boven toe, zoodat het leek, alsof ze zich in de hoogte verhieven en daar bleven zweven. Het kwam van de sneeuwdriften, die zich met een waarlijk beangstigende snelheid rondom de stammen ophoopten. Ten laatste kon ik ze alleen maar voelen, als ik mijn handen tastend vooruitstreekte of er soms ook wel met mijn hoofd tegenaan stiet. Ook de kronen verdwenen meer en meer in de dikke witte wade, die de lucht vulde.

Het was natuurlijk mijn grootste angst, dat ik het spoor bijster zou worden. Het veiligste zou het wel geweest zijn, om ergens op een beschutte plek halt te houden en te wachten, totdat de sneeuwstorm voorbij was, hij mocht dan duren, zolang hij wilde. Hout om een vuur aan te maken had ik genoeg, het ontbrak alleen maar aan een beschutte plek, waar ik het had kunnen aanmaken. Tot aan de naaste hut was er geen te vinden, want de streek was vlak en slechts weinig begroeid. Toch zou ik ondanks de afschuwelijke koude halt gehouden hebben. Het zou natuurlijk moeilijk geweest zijn zoo in het open veld en zonder vuur, maar toch niet zoo erg als nu, terwijl ik als verblind in de sneeuw daar voor me en om mij heen moest trappen, die niet eens een vasten bodem voor mijn voeten vormde, maar overal in beweging was en heen en weer en op en neer geveegd werd. En dat aldoor met het bijna onvermijdelijk vooruitzicht, het spoor te verliezen en het wellicht nooit terug te vinden. Maar dat was het verschrikkelijke: ik zou met mijn honden in enkele minuten in de sneeuw zijn bedolven. Neen, er bleef mij slechts één ding over, namelijk ondanks alle gevaren in beweging te blijven. Dus voorwaarts! Stap voor stap. Altijd maar weer in dien warrelenden sneeuwmuur voor me uit, me alleen maar verlatend op mijn richtingsgevoel.

(Wordt vervolgd)

¹⁾ Trapline = omtrek, waarin men de vallen stelt

²⁾ Toboggan = lichte, platte slede zonder onderstel.

³⁾ Team = span.

MEUBELSTOFFEN

WARMER TINTEN
RUSTIGE DESSINSPANDER
6 ZONEN

ONVERSCHIETBAAR

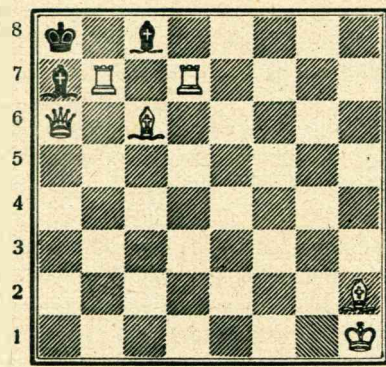
ENORME
SORTEERING

Schaken.

PROBLEEM No. 65. (Zelfmat-tweezet).

Auteur: A. Ursic.

Zwart 3 stukken

Wit 6 stukken

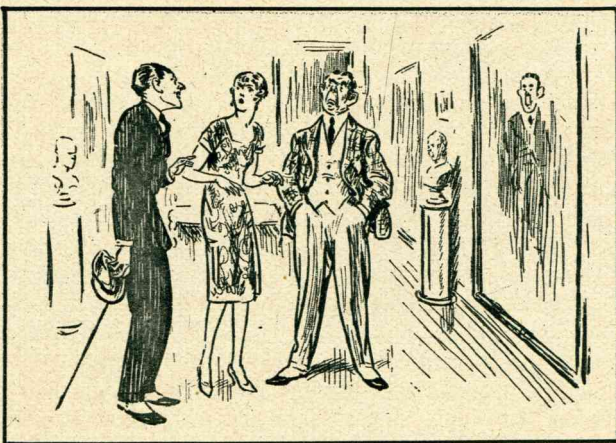
„Weer een zelfmat!
Die kan ik niet!” Ver-
zuchting van een groot
deel der oplossers.Maar deze zal wel
gaan.Da's heusch een
zacht eitje!! Probeer
het maar eens en dan
niet direct den moed
opgeven!Oplossing Probleem
No. 60: 1. Da6H. J. M. te 's-Gr.
(Het is voldoende Uw
oplossingen per brief-
kaart in te zenden).

Permanente oplossingswedstrijd.

De Januari-prijs van f 2.50 werd ditmaal gewonnen door den heer G. A. J. Vugts te Someren, met 40 punten. De ranglijst t/m probleem 60 is thans: P. Smit, Hilversum (33 punten), K. v. Oosten, Magelang, Java (27), Rev. J. Schipper te Guntakal, Br. Indië (25), A. Neyenhuis te 's-Gravenhage (23), H. J. Midde, den Haag (22), C. de Leeuw, Amsterdam (18), D. Ingerman, Amersfoort (14), Ds. G. Brink, Oosterlittens (13), W. A. Kluit, Rekken (10), W. Hanekamp, Zutten, I. van Daelen en C. J. Poulist te Rotterdam (6), A. J. v. d. Voort, Rotterdam (6), H. Alakopsa, Rotterdam (4), R. H. v. d. Heide, G. J. Kossen te Amsterdam en F. van Zuylen, den Haag (2). G. A. J. Vugts, Someren (0).

Correspondentie-adres: J. Verstoep Jzn., Fred. Hendrikstraat 37, Delft.

EXAMEN.

Prof.: — Wat moet ge 't eerste onderzoeken,
Als ge een zieke komt bezoeken?Student: — Eerst onderzoek je, of de man
Je rekening betalen kan.Gast (voor het portret van zijn gastheer): „Prachtig! Sprekend! — Die
schilder schildert zoo goed dieren ook, hé?”

Biljarten.

Het komt er bij het biljarten vooral op aan, zich goed reken-
schap te geven van hetgeen er gebeurt bij het afstooten en wat de
oorzaak is van het meestal op dezelfde wijze falen van sommige
caramboleeropgelingen. Daar is, bijvoorbeeld, de stoot van bijgaand
diagram. Zelfs bij sterke spelers mislukt deze herhaaldelijk. En
altijd op dezelfde manier, doordat bal 1 te vroeg
den band aandoet en dan wegslaat alvorens 3 te
hebben getroffen.

De zaak is, dat het schijnbaar een gewone
trekstoot, doch inderdaad een klotstoot is.
Juister gezegd is het van beiden de helft. Zon-
der trekken gelukt hij al evenmin als zonder
klotzen. Bij trekken zonder klotzen geschiedt
wat de tekening weergeeft: de stootbal krijgt
te vroeg den band, en weg is de caramboleer-
kans.

Bij klotzen zonder trekken komt men al even-
min tot caramboleeren. Het is dus alweer geen
klotstoot in den gewonen zin van het woord.
Inderdaad dient het klotzen dan ook niet om 1
terug te doen loopen naar 3, doch alleen om te
verhindern, dat 1 te vroeg met den band in aanraking komt.

Wordt bal 2 in dit geval eenige millimeters meer naar rechts
getroffen, dan gelukt de stoot wel. Biljarter.

Dammen.

Een bloemlezing uit het internationale damleven.

D. H. Möllenkamp, Rotterdam.

No. 88.

De gewone, bekende
type-damzetjes zijn
door den middelmati-
gen speler bij ernstig
spel te vinden. Maar
men dient een speler
van de bovenste plank
te zijn, om dam te ha-
len in den stand, dien
de heer Möllenkamp
te Rotterdam heeft
opgebouwd.

Hoewel de geheele
oplossing een tiental
zetten vordert, is de
slag zoo verrassend en
fraai, dat we de ver-
zoeking niet kunnen
weerstaan, er een
vraagstuk van te ma-
ken. Het is geen muziek om van het blad te zingen: haal er dus
gerust Uw dambord bij!

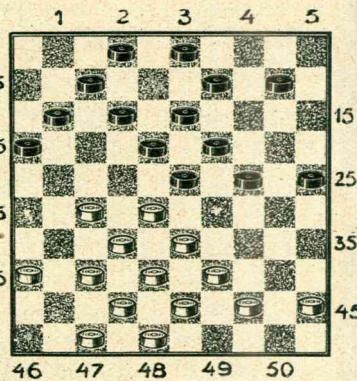
Wit: 27—22, 32×21, 39—34, 42—37, 43—39, 36—31.

Zwart: 18×27, 23×41, 16×27, 41×32, 32×43, 27×36,

Wit: 47—41, 44—40, 34×5, 40×20, 5×6!!

Zwart: 36×47, 47×29, 43×34, 25×14.

Geo.

VOOR DE JEUGD

DANKBAARHEID.

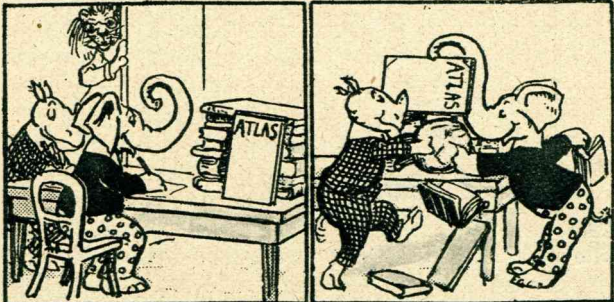
In een der Russisch-Turksche oorlogen reed de
Russische luitenant, een Duitscher van geboorte,
na den slag van Choczim met een troepje dra-
gonders op fourage uit en hoorde uit een boschje
waar hij doorreed, een klagende stem. Hij beval
twee van zijn ruiters af te stijgen om te onder-
zoeken, of die stem van vriend of vijand was. Een luidruchtig
lachen, dat deze dragonders bij hun aankomst hooren lieten,
dreef hem er toe om met nog eenige van zijn onderhoorigen
te volgen. Hier zag hij een ouden Turk, die een eerbied-
waardig voorkomen had, en die, door eenige Russische rui-
ters gewond, in dit boschje gevluht was, dat hij echter door
bloedverlies en pijn niet kon verlaten. Nadat de officier zijn
soldaten over hun ongepast lachen berispt had, liet hij den
Turk in zijn tent brengen. Daar werd de arme gewonde zorg-
vuldig verbonden en verpleegd; deze dankte den officier
voor alles wat hij voor hem gedaan had. De edele officier
wilde echter van geen dank hooren, voorzag den ouden man
van een paspoort, zamelde bij andere Russische officieren
geld in en zond hem toen naar Podolië, opdat hij daar vol-
komen herstellen zou. Het Russische leger rukte daarna ver-
der Turkije binnen en Pfuhl, zoo heette de officier, die zich
altijd onderscheiden had als een dapper krijgsman en als
een verdediger der weerlozen en verdrukten, trof het ongeluk
bij een schermutseling gevangen genomen te worden. Hij
werd naar Adrianopel vervoerd en daar aan Abdul-Melek,
een Christen, die tot den Mahomedaanschen godsdienst
was overgegaan, en die op dat oogenblik naar Servië reisde,
als slaaf verkocht.

Abdul-Melek, een rijk, maar slecht en wreed man, die van
Pfuhl, om diens bekendheid met de Italiaansche taal en
diens kennis van paarden, veel voordeel kon trekken,
belastte hem eerst met het toezicht op zijn stallen en trinen.
Toen echter zijn lievelingspaard buiten Pfuhl's toedoen
gestorven was, liet hij hem acht en veertig uren in een afschu-
welijk hol gevangen houden en droeg hem daarna den zwaar-
sten veldarbeid op.

Pfuhl, die als slaaf Ibrahim heette, voelde zich dood-onge-
lukkig en moest bij het geringste vergrijp de wreedste behan-
deling ondervinden. Een onverwacht voorval bracht een
ommekeer in het lot tewegg. Een jong meisje, de dochter
van een officier, was ook door de Turken gevangen geno-
men en eveneens in Abdul-Melek's handen gevallen, die
haar aan de gruwelijkste mishandelingen blootstelde. Zij
had de tegenwoordigheid van haar landgenoot ontdekt en
liet hem door een vertrouwde slavin smeeken, haar uit
de handen van haar meester te bevrijden.

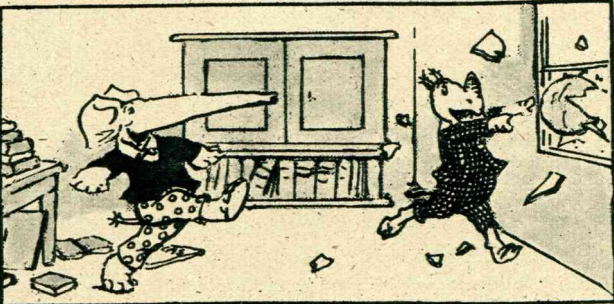
Er werd een vriendschapsverbond tusschen deze beide

JUMBO MAAKT EEN GOAL

1. „Jumbo en Rhino moeten school-
blijven,” zei meester Leeuw. „Julie
hebt voortdurend zitten praten en
nu blijf je maar eens net zo lang tot
je werk af is.”

2. Niet zoo gauw had de meester
echter de klas verlaten, of de beide
ondegden ruimden een stapel boe-
ken weg, waarachter zij een voetbal
verborgen hadden.

3. „Ik trap af!” zei Jumbo. „Daar gaat-ie!” „Pas op, jog, voor de ruiten,”
riep Rhino en hij rende naar het raam om den bal op te vangen, maar
kwam te laat. Patsch! klonk het en de bal vloog door de ruiten. „Stomme-
ling!” schreeuwde Rhino. „Kijk wat je doet. Daar zal wat voor ons opzitten.”
„Da's jouw schuld,” bromde Jumbo. „Jij bent ook 'n keeper van niks!”

4. „Kijk eens jongens!” riep opeens Bruno, tot de jongens die buiten
waren. „Daar heb je onzen voetbal, waarnaar we zoo gezocht hebben.”
Jumbo en Rhino gluurden door de kapotte ruit naar buiten, toen ze zich
plotseling bij den kraag voelden pakken. „Zoo, zoo, kwajongens, is dat
werken?” klonk dreigend de stem van mijnheer Leeuw. „Ga maar eens
mee naar mijn kamer!”
Wat daar gebeurde zullen wij maar niet vertellen.

jongelieden gesloten en de voorbereidselen tot de vlucht waren
reeds getroffen, toen een slaaf, wien zij hun vertrouwen
geschonken hadden, het plan aan zijn meester verried. Het
gevolg er van was, dat ze beiden zwaar geboeid werden en
in hokken, die naast elkander gelegen waren, opgesloten
werden. Acht dagen lang werd Ibrahim gruwelijk mishandeld,
en het geschreeuw van Natalie — zoo heette het meisje —
deed hem vermoeden, dat ook zij veel te lijden had. Hij
hoorde eindelijk in het hok naast het zijne geen klaagtonen
meer weerklinken en hierdoor kreeg hij vermoedens, dat zij
dood kon zijn. Maar alle vragen, die hij tot de slaven, die
hem het eten brachten, richtte, bleven onbeantwoord. Op
zeker avond, toen hij treurig over dit alles zat na te den-
ken, kwam zijn meester in zijn gevangenis binnen en ver-
telde hem, dat hij hem aan een anderen meester verkocht
had. Hij werd in een wagen weggebracht; de reis duurde
drie dagen en drie nachten en niemand kon hem vertellen
waarheen hij gevoerd werd. Men beschouwde hem echter
niet als een slaaf en zei hem alleen, dat hem geen kwaad
zou overkomen; eindelijk kwamen zij in een groote stad
aan; de wagen hield op een groote binnenplaats stil en de
eerste, dien hij zag, was de Turk, wien hij bij Choczim het
leven gered had.

„Hoe heerlijk vind ik het,” riep deze uit, „dat ik u vergel-
den kan, wat gij voor mij gedaan hebt.”

Pfuhl wist eerst niet, waar hij zich bevond; hij wilde
allerlei vragen doen, maar de Turk zeide hem, dat hij die
eerst den volgende morgen zou beantwoorden.

Tot Pfuhl's groote blijdschap trad de Turk den volgende
morgen met een jonge dame het vertrek binnen, in wie de
officier Natalie herkende. Na de eerste vreugde van het weder-
zien, vertelde de Turk, dat hij eenige dagen geleden toevallig
bij Abdul-Melek geweest was, die hem een slavin te koop had
aangeboden. Deze had hem gebeden en gesmeekt een Rus-
sisch officier, Pfuhl genaamd, ook te koopen; hij herinnerde
zich den naam van zijn redder nog heel goed, en daarom
had hij besloten hem op zijn beurt het leven te redden.

„Ik dank er den Hemel voor,” zei de edele man, „dat
ik in de gelegenheid geweest ben, mijn weldoener een dienst
te bewijzen. Binnen eenige dagen reis ik naar de grenzen en
dan neem ik u en Natalie mee en hoop u beiden veilig buiten
Turkije te brengen.”

De officier en Natalie wisten niet, hoe zij hem hun dank-
baarheid zouden betoonen. Een paar dagen later voegden
zij zich weer bij het Russische leger, waar Natalie haar vader
terug vond. — Nog heel dikwijls dachten de officier en Natalie,
die spoedig daarop trouwden, aan hun wonderbare redding en
aan den man, die door zijn edelmoedige daad getoond had,
dat zijn dankbaarheid niet alleen in woorden bestond.

OOM TOM.